

FREDRIKSTAD KOMMUNE

Levekårskartleggingen 2020

- et virkemiddel for å nå langsiktige mål

Innhold

Innledning.....	4
Del 1. Befolkning	6
Barneandel	6
Innvandring.....	8
Lav utdanning	10
Høy utdanning.....	12
Ikke oppnådd kompetanse	14
Barn med enslige foreldre	16
Antall aleneboere	18
Unge uførepensjonister	20
Del 2. Økonomi.....	22
Medianinntekt etter skatt	22
Personer i lavinntektshusholdninger.....	24
Barn i lavinntektshusholdninger, EU-60	26
Registrert arbeidsledighet	28
Registrert ungdomsledighet	30
Mottakere av AAP	32
Sosialhjelpsmottakere	34
Del 3. Område	36
Eie / leie.....	36
Utflyttinger.....	38
Utflyttinger.....	39
Barneutflyttinger.....	40
Boligtyper	42
Del 4. Utviklingen – samlet	44
Avslutning	45

Innledning

Fredrikstad kommune har kartlagt levekår på mindre geografiske områder (levkårssoner), hver annet år siden 2012. Fredrikstad deltok sammen med flere kommuner i SSBs arbeid med å lage et standardisert indikatorsett, og fra og med 2014 fikk vi en meny av indikatorer som kommunene kan velge blant. Med et standardisert indikatorsett ble det lettere å sammenligne over tid og mellom kommuner.

SSB bruker noe tid på å samle inn statistikk og på å regionalisere tallene. Det er derfor en forsinkelse i statistikken på ca. 2 år. Det betyr at levekårskartleggingen ikke kan brukes til å se på utviklingen for det siste året.

Å endre levekår tar tid og systematisk innsats. Levekårskartleggingen kan vise om vi er på rett vei. Levekårskartleggingen er også et viktig tiltak i kommunens samlede folkehelsearbeid, og inngår i helseoversikten.

Med den første levekårskartleggingen i 2012 kom det inn en endring i saksmalen for politiske saker, der alle politiske saker må vise hvilken betydningen saken har for levekår og folkehelse. Det er også politisk besluttet at levekårskartleggingen skal ligge til grunn for planlegging i Fredrikstad kommune.

Levekårsområdene i Fredrikstad

Ved den første levekårskartleggingen ble det laget en inndeling av kommunen, levekårssoner, slik at det skulle bli mulig å se forskjellene mellom de ulike områdene. Inndelingen ble laget kun for levekårskartleggingen, og stemmer ikke med andre inndelinger i Fredrikstad kommune (f.eks. skolekretser og lokalsamfunn). Inndelingen viser klare forskjeller mellom de ulike områdene, og er den samme over tid.

Den oppfylder følgende kriterier:

- Sonene er store nok, slik at vi unngår identifisering. SSB har satt en grense på 1500 innbyggere, for dataleveransen.
- Sonene er satt sammen av grunnkretser. Grunnkretsene er bestemt av SSB, og er per definisjon den minste geografiske enheten for statistikk.
- Sonene er mest mulig innbyrdes homogene med tanke på boligmiljø. (Blir det for stor blanding vil ikke forskjellene i levekår fremkomme – bare gjennomsnittstall som kamuflerer ulikheter).

Hva gjør kommunen?

Arbeidet med å forbedre levekår skjer i seksjoner og virksomheter, gjennom det ordinære budsjett- og handlingsplanarbeidet. Levekårskartleggingen er et kunnskapshevende tiltak som skal bidra til dette,

Det viktigste kommunen kan gjøre for å bedre levekårene for alle i Fredrikstad kommune er – i prioritert rekkefølge:

1. Å **forebygge**, og å starte tidlig.
2. Ha **universelle tiltak**, som også treffer målgruppene godt.
3. Å sørge for en god **bolig- og arealpolitikk**.
4. Jobbe med konkrete **nærmiljøtiltak og godt lokalsamfunnsarbeid**, som bidrar til gode oppvekstmiljøer og møteplasser i hele kommunen, og som treffer der de trengs mest.

Det tar tid å endre levekår, og som kommune må vi derfor jobbe systematisk, målrettet og langsiktig. Når det gjelder resultatene og selve kartleggingen er det også viktig å huske på at vi ikke vet hvordan utviklingen og resultatene ville ha vært uten kommunens innsats på en lang rekke levekårsfelt (det såkalte kontrafaktiske problem).

Indikatorene

Fredrikstad kommune bruker 19 ulike indikatorer, som til sammen gir et helhetlig bilde på levekårene i sonene. Indikatorene er hentet fra registerbasert statistikk og sier ingenting om hvordan folk opplever sine nærområder. For å vite mer om det må det gjøres egne spørreundersøkelser.

Indikatorene som er valgt ut er i all hovedsak de samme som har vært med i tidligere kartlegginger, men det har gjennom tidene vært noen små endringer. I denne kartleggingen (2020) er det ikke gjort noen endringer siden forrige kartlegging.

Fargene på kartene kan ikke sammenliknes med tidligere leveårskartlegginger da dette endrer seg etter gjennomsnittet for hele kommunen per indikator. For å vurdere helhet og utvikling anbefales det derfor å studere tabellene.

Under presenteres hvordan levekårene er delt inn i tre hovedkategorier: befolkning, økonomi og område. Hver indikator defineres og det gis en kort beskrivelse av utviklingstrekk fra tidligere kartlegging. Vi har systematisert indikatorene i tre hovedbolker, som vist i tabellen under.

Tabell 1: Indikatorene i tre hovedbolker: Befolkning, økonomi og område:

Befolkning	Økonomi	Område
Barneandel	Medianinntekt etter skatt	Utflyttinger
Innvandring	Personer i lavinnteksthusholdninger	Barneutflyttinger
Lav utdanning	Barn i lavinnteksthusholdninger	Andel leide boliger
Høy utdanning	Registrert arbeidsledighet	Boligtype
Ikke oppnådd kompetanse	Registrert ungdomsledighet	
Barn med enslige foreldre	Mottakere av AAP	
Antall aleneboere	Sosialhjelpsmottakere	
Unge uførepensjonister		

Covid-19

Levekårskartleggingen baserer seg på statistikk som ble innhentet for ca. 2 år siden. 2020 har vært et spesielt år for verden, Norge og Fredrikstad. Covid-19 pandemien har medført store endringer i hverdagen vår.

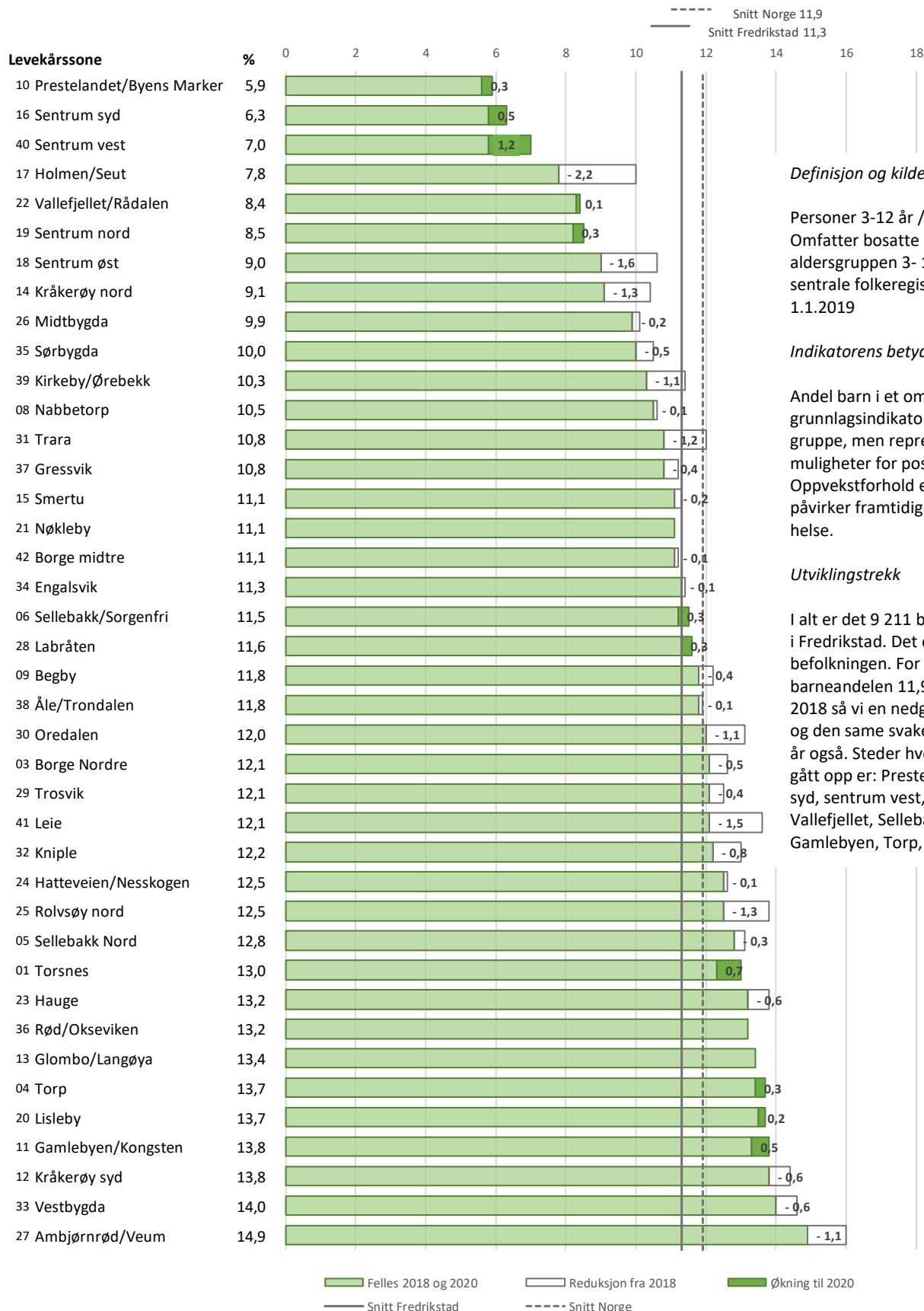
Det er rimelig å anta at pandemien påvirker levekårene i Fredrikstad. Den geografiske fordelingen av dette vil vi først få et bilde av ved neste kartlegging som kommer i 2022.

I tillegg til å skape nye utfordringer, vil pandemien forsterke eksisterende utfordringer innenfor levekår og sosial ulikhet i helse. Innsatsen og prioriteringsområdene vil derfor trolig bli enda viktigere.

Del 1. Befolkning

Barneandel

Alder: 3 – 12 år

Definisjon og kilde

Personer 3-12 år / Folkemengde
Omfatter bosatte personer i aldersgruppen 3- 12 år. Datakilde: Det sentrale folkeregister - bosatte per 1.1.2019

Indikatorens betydning

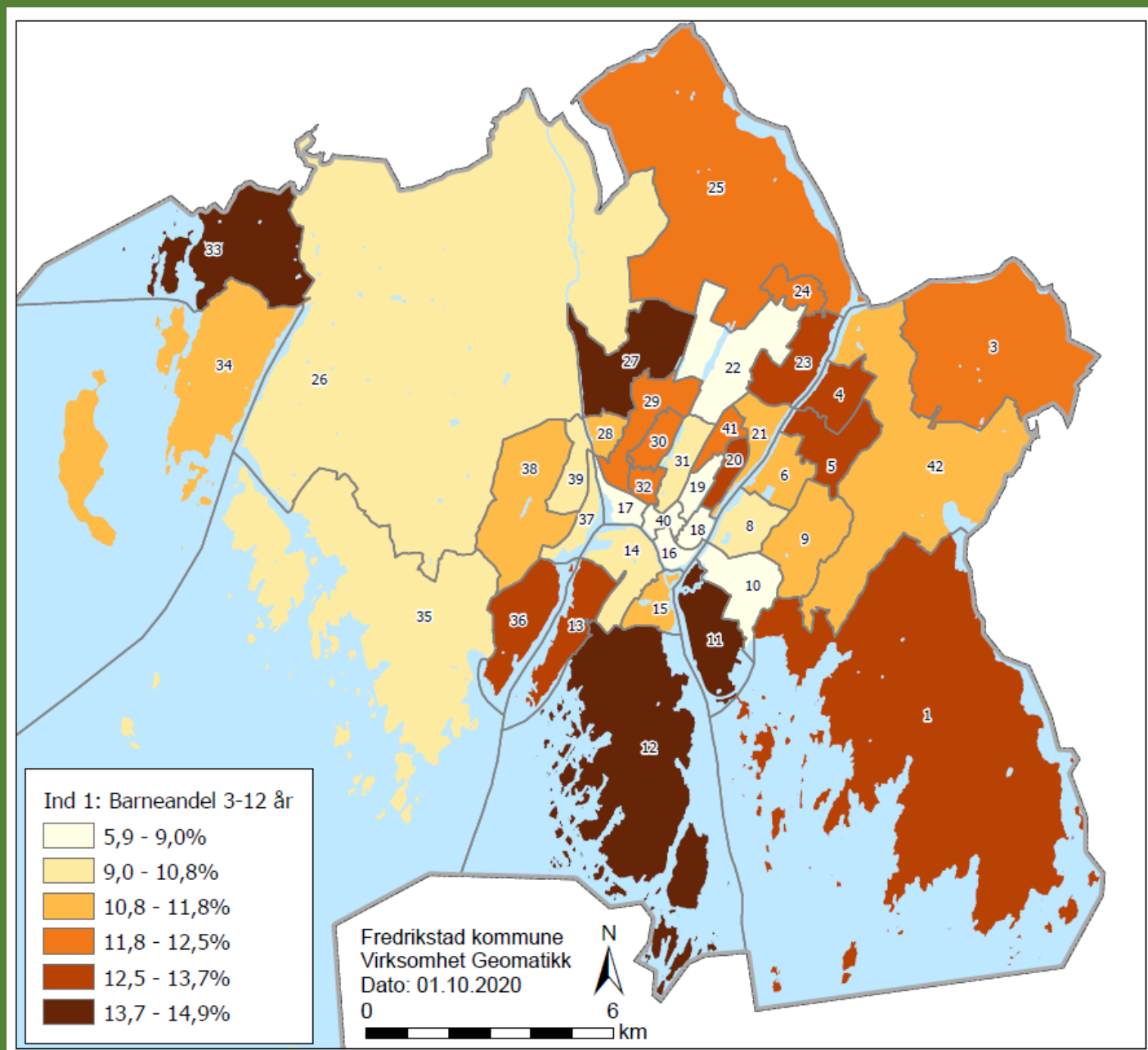
Andel barn i et område er en viktig grunnlagsindikator. Barn er en sårbar gruppe, men representerer også muligheter for positiv endring. Oppvekstforhold er det som tydeligst påvirker framtidige levekår, trivsel og helse.

Utviklingstrekk

I alt er det 9 211 barn i alderen 3-12 år i Fredrikstad. Det er 11,3 prosent av befolkningen. For landet som helhet er barneandelen 11,9 prosent. Fra 2016-2018 så vi en nedgang i barneandelen og den samme svake nedgangen ser vi i år også. Steder hvor barneandelen har gått opp er: Prestelandet, Sentrum syd, sentrum vest, sentrum nord, Vallefjellet, Sellebak, Labråten, Gamlebyen, Torp, Lisleby og Torsnes.

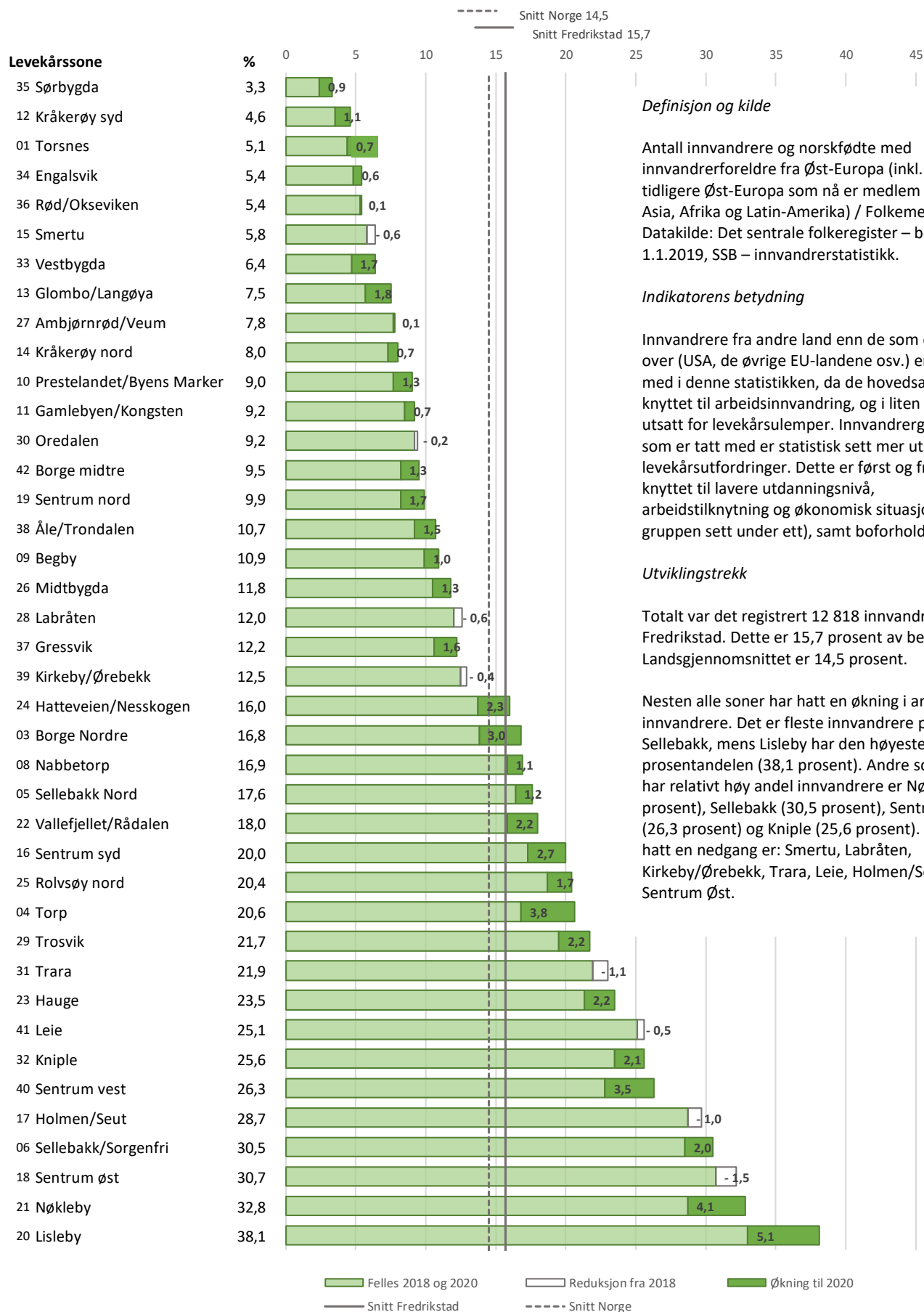
Del 1: Befolkning

Barneandel 3 – 12 år

Innvandring

Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre fra Øst-Europa, Asia, Afrika og Latin-Amerika

Definisjon og kilde

Antall innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre fra Øst-Europa (inkl. land fra tidligere Øst-Europa som nå er medlem av EU), Asia, Afrika og Latin-Amerika / Folkemengde. Datakilde: Det sentrale folkeregister – bosatte per 1.1.2019, SSB – innvanderstatistikk.

Indikatorens betydning

Innvandrere fra andre land enn de som er nevnt over (USA, de øvrige EU-landene osv.) er ikke tatt med i denne statistikken, da de hovedsakelig er knyttet til arbeidsinnvandring, og i liten grad er utsatt for levekårsulempere. Innvandrergruppene som er tatt med er statistisk sett mer utsatt for levekårsutfordringer. Dette er først og fremst knyttet til lavere utdanningsnivå, arbeidstilknytning og økonomisk situasjon (for gruppen sett under ett), samt boforhold.

Utviklingstrekk

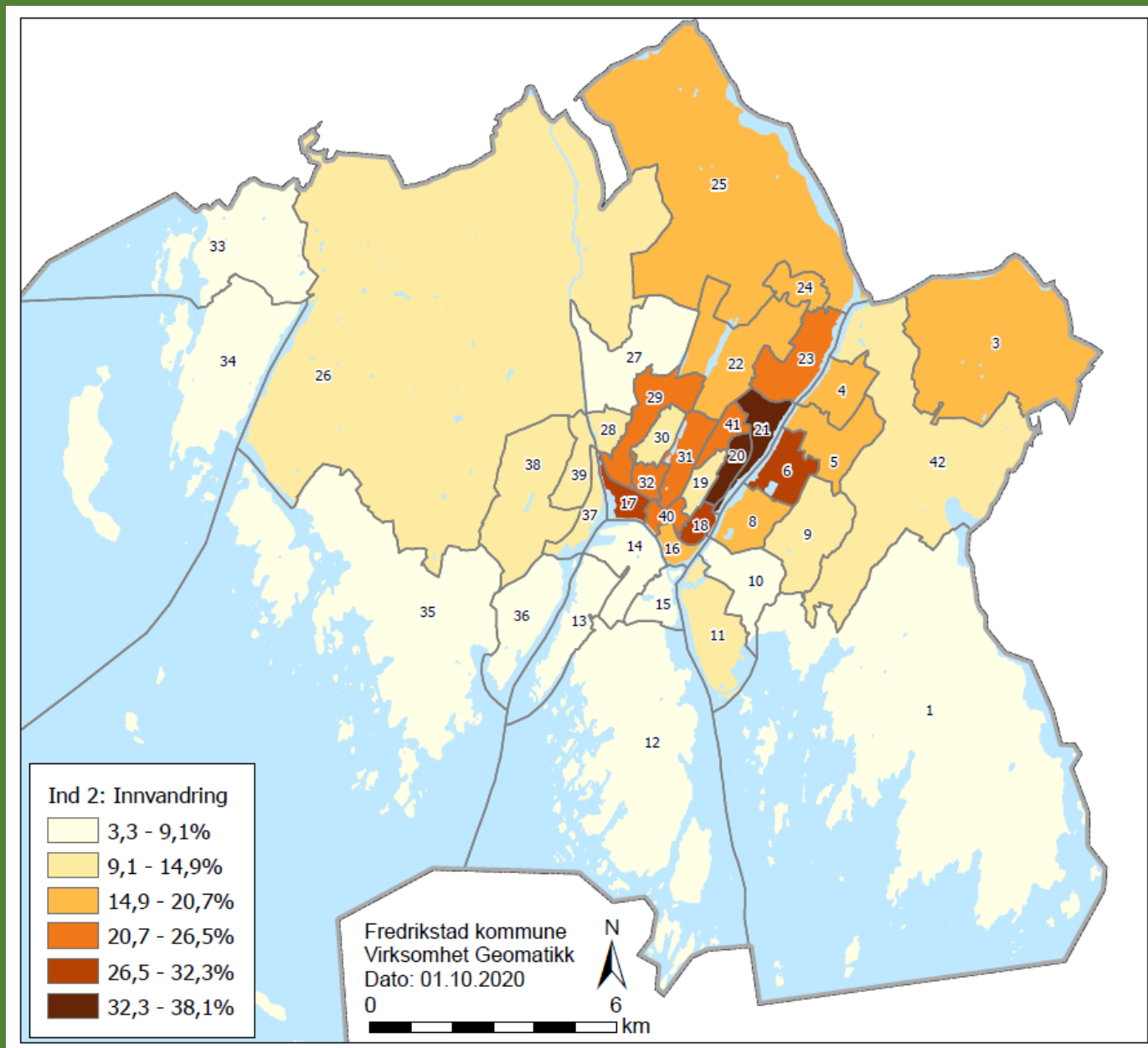
Totalt var det registrert 12 818 innvandrere i Fredrikstad. Dette er 15,7 prosent av befolkningen. Landsgjennomsnittet er 14,5 prosent.

Nesten alle soner har hatt en økning i antall innvandrere. Det er fleste innvandrere på Sellebakk, mens Lisleby har den høyeste prosentandelen (38,1 prosent). Andre soner som har relativt høy andel innvandrere er Nøkleby (32,8 prosent), Sellebakk (30,5 prosent), Sentrum Vest (26,3 prosent) og Kniple (25,6 prosent). De som har hatt en nedgang er: Smertu, Labråten, Kirkeby/Ørebekk, Trara, Leie, Holmen/Seut og Sentrum Øst.

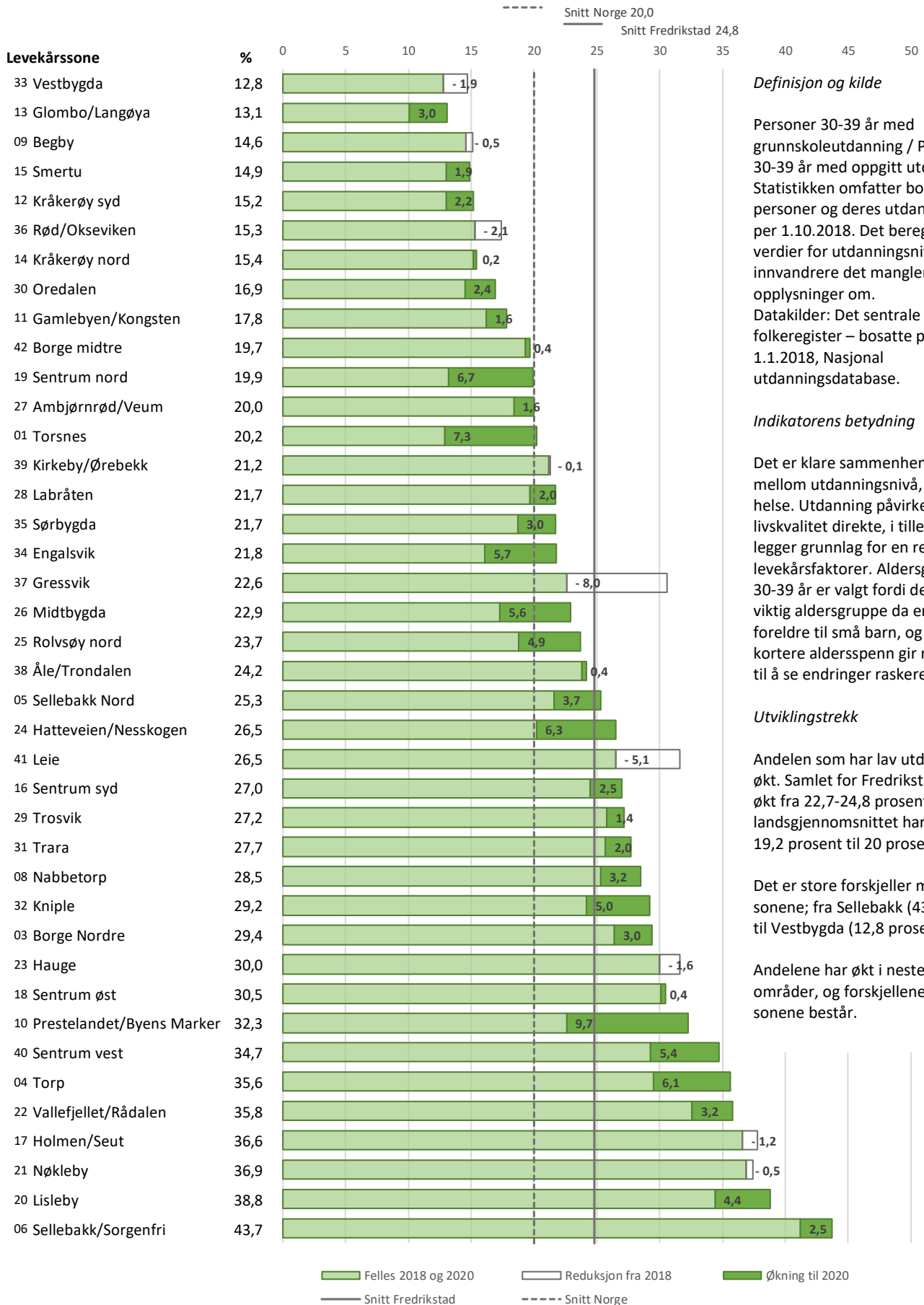
Del 1: Befolkning

Innvandring - Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre fra Øst-Europa, Asia, Afrika og Latin-Amerika

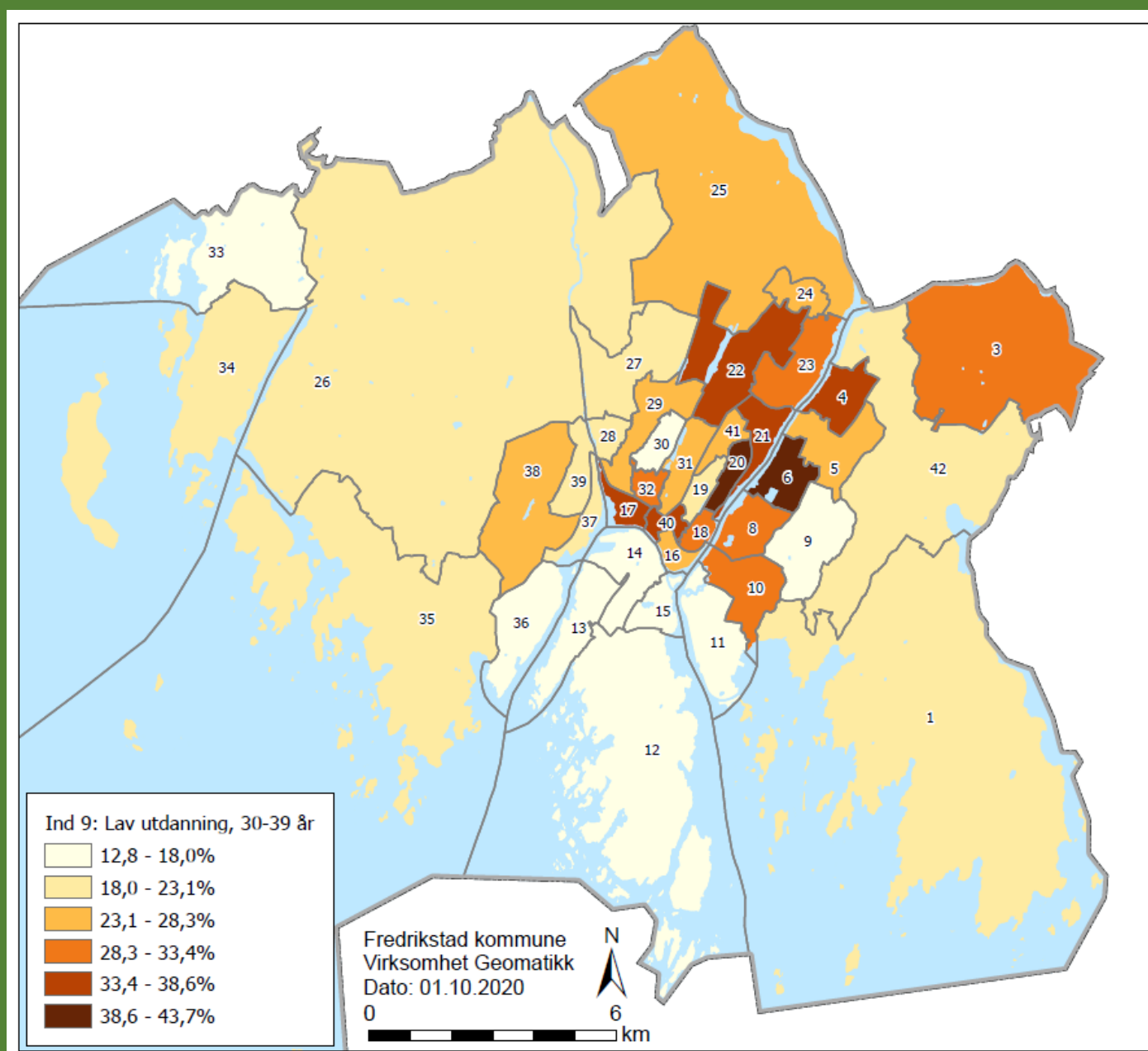
Lav utdanning

Lav utdanning, 30-39 år

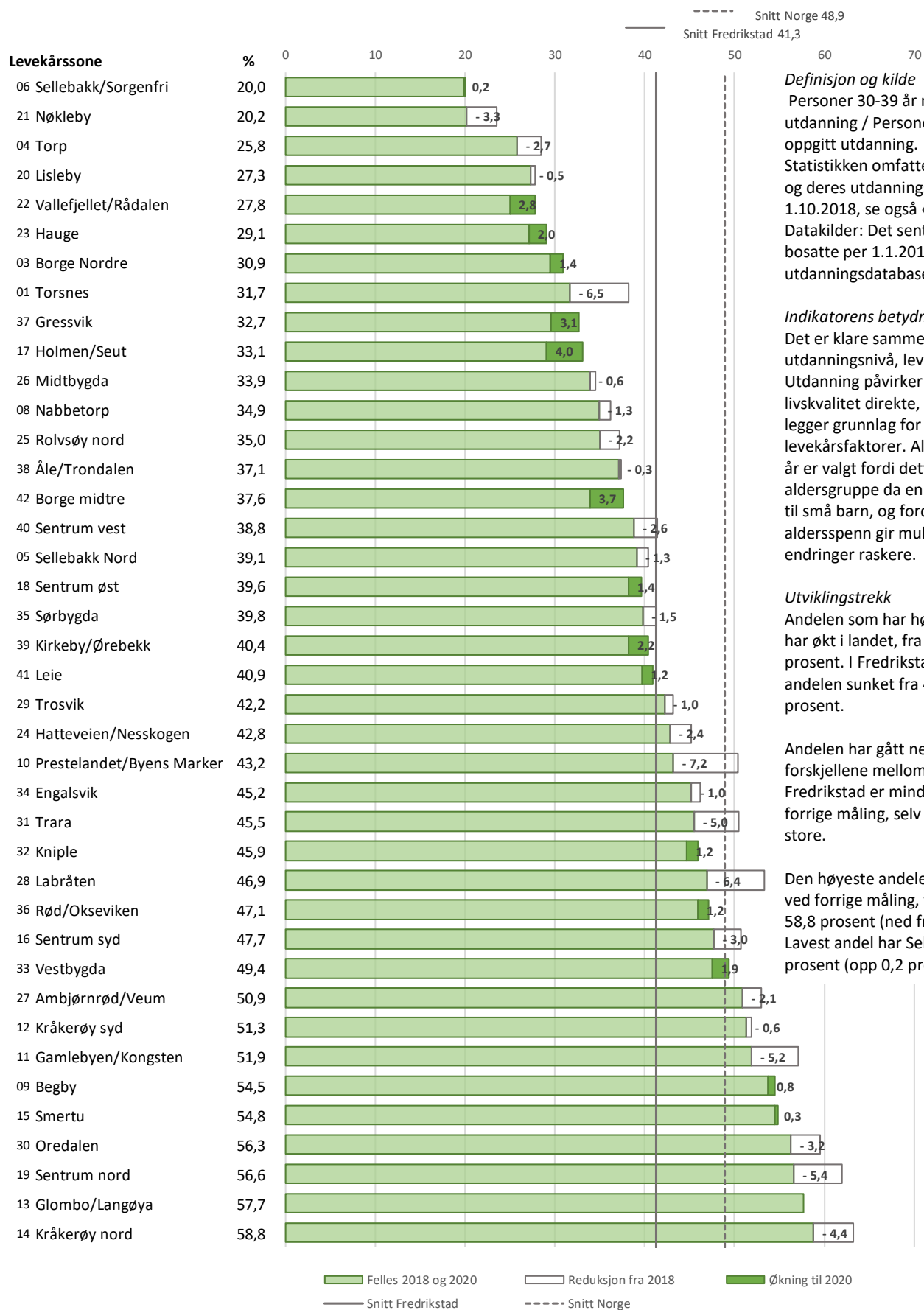
Del 1: Befolkning

Lav utdanning, 30 – 39 år

Høy utdanning

Høy utdanning, 30-39 år

Definisjon og kilde

Personer 30-39 år med høyere utdanning / Personer 30-39 år med oppgitt utdanning. Statistikken omfatter bosatte personer og deres utdanningsnivå per 1.10.2018, se også «lav utdanning». Datakilder: Det sentrale folkeregisterbosatte per 1.1.2018, Nasjonal utdanningsdatabase.

Indikatorens betydning

Det er klare sammenhenger mellom utdanningsnivå, levekår og helse. Utdanning påvirker helse og livskvalitet direkte, i tillegg til at det legger grunnlag for en rekke levekårsfaktorer. Aldersgruppen 30-39 år er valgt fordi dette er en viktig aldersgruppe da en stor del er foreldre til små barn, og fordi et kortere aldersspenn gir muligheter til å se endringer raskere.

Utviklingstrekk

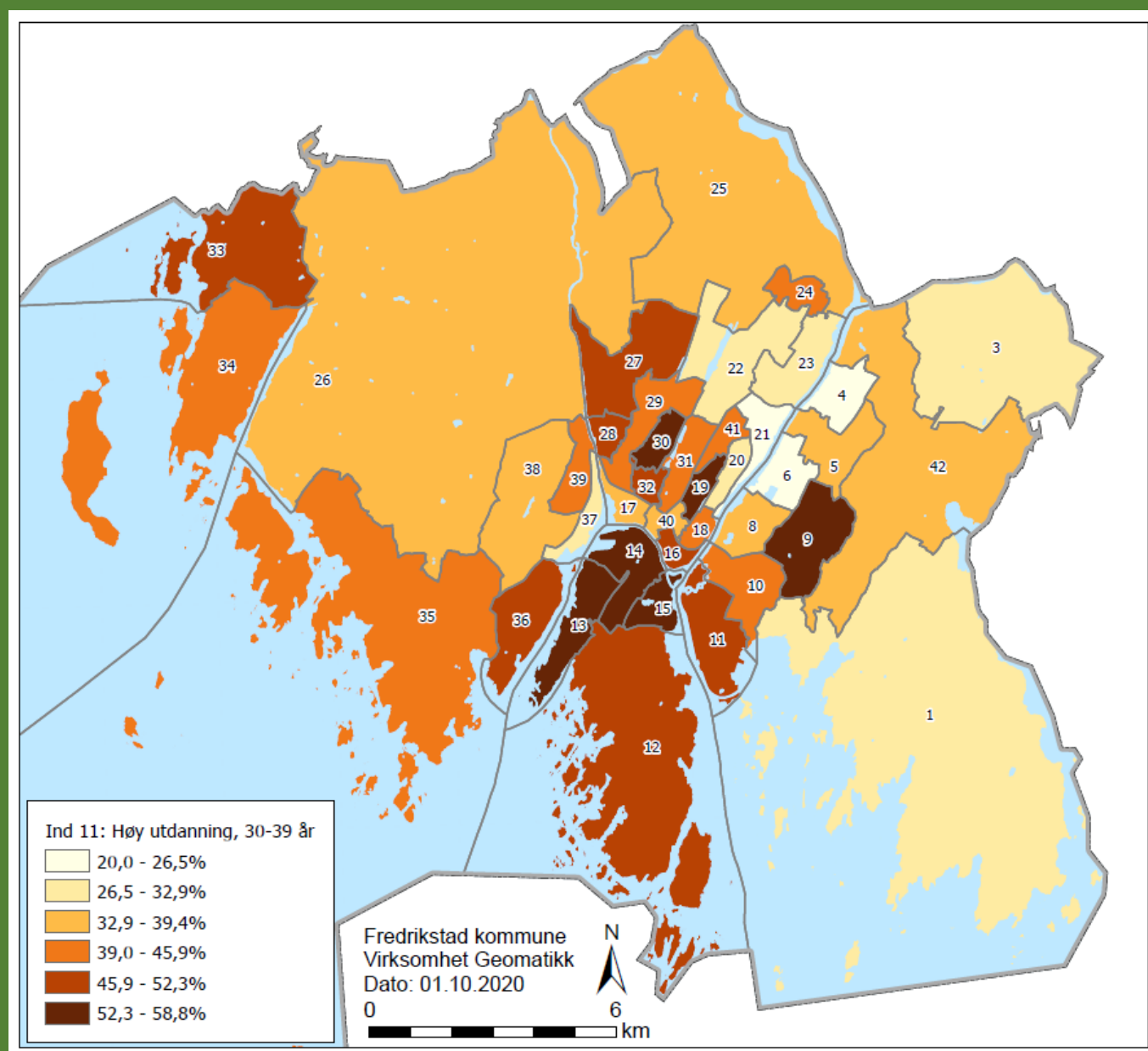
Andelen som har høyere utdanning har økt i landet, fra 48,2 til 48,9 prosent. I Fredrikstad har denne andelen sunket fra 42,3 til 41,3 prosent.

Andelen har gått ned i flere soner, og forskjellene mellom områdene i Fredrikstad er mindre nå enn ved forrige måling, selv om de fortsatt er store.

Den høyeste andelen finner vi, som ved forrige måling, for Kråkerøy med 58,8 prosent (ned fra 63,2 prosent). Lavest andel har Sellebakk med 20 prosent (opp 0,2 prosentpoeng).

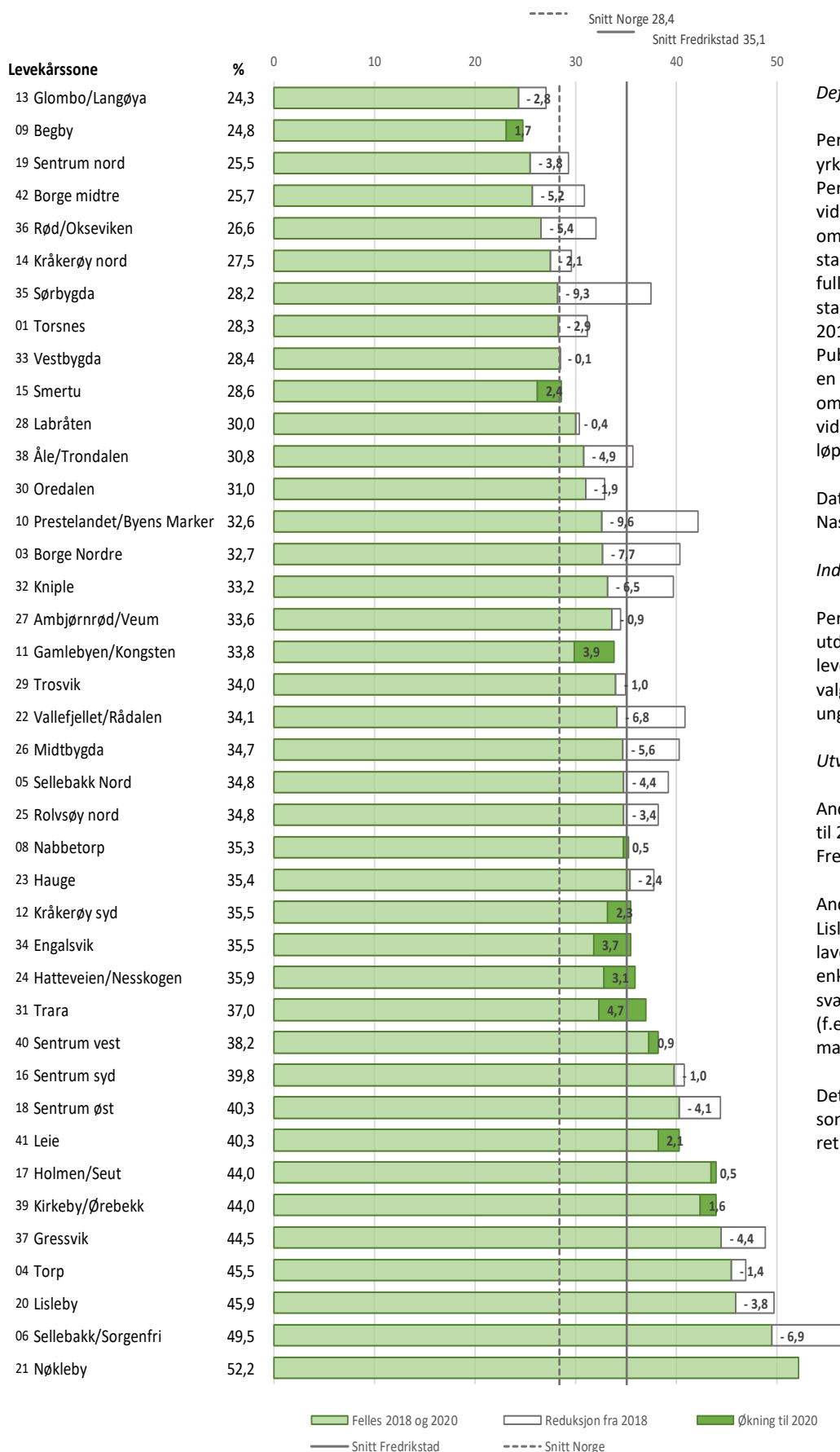
Del 1: Befolkning

Høy utdanning, 30 – 39 år

Ikke oppnådd kompetanse

Ikke oppnådd kompetanse i løpet av 5 år, personer 21-29 år

Definisjon og kilde

Personer 21-29 år som ikke har oppnådd yrkes- eller studiekompetanse i løpet av 5 år / Personer 21-29 år som begynte på videregående utdanning. Statistikken omfatter bosatte personer 21-29 år som har startet i videregående utdanning, uten å fullføre i løpet av 5 år, uavhengig av når de startet. Fullføring er oppdatert per 1.oktober 2018. Tilsvarende tall er ikke publisert av SSB. Publisert statistikk følger bestemte kull over en fem-årsperiode, mens denne indikatoren omfatter alle personer som har startet videregående opplæring og ikke fullført i løpet av fem år, uavhengig av når de startet.

Datakilder: Det sentrale folkeregister, Nasjonal utdanningsdatabase.

Indikatorens betydning

Personer som ikke har fullført videregående utdanning antas å være vel så utsatt for levekårs- og helseproblemer som de som har valgt å ikke ta mer utdanning etter fullført ungdomsskole.

Utviklingstrekk

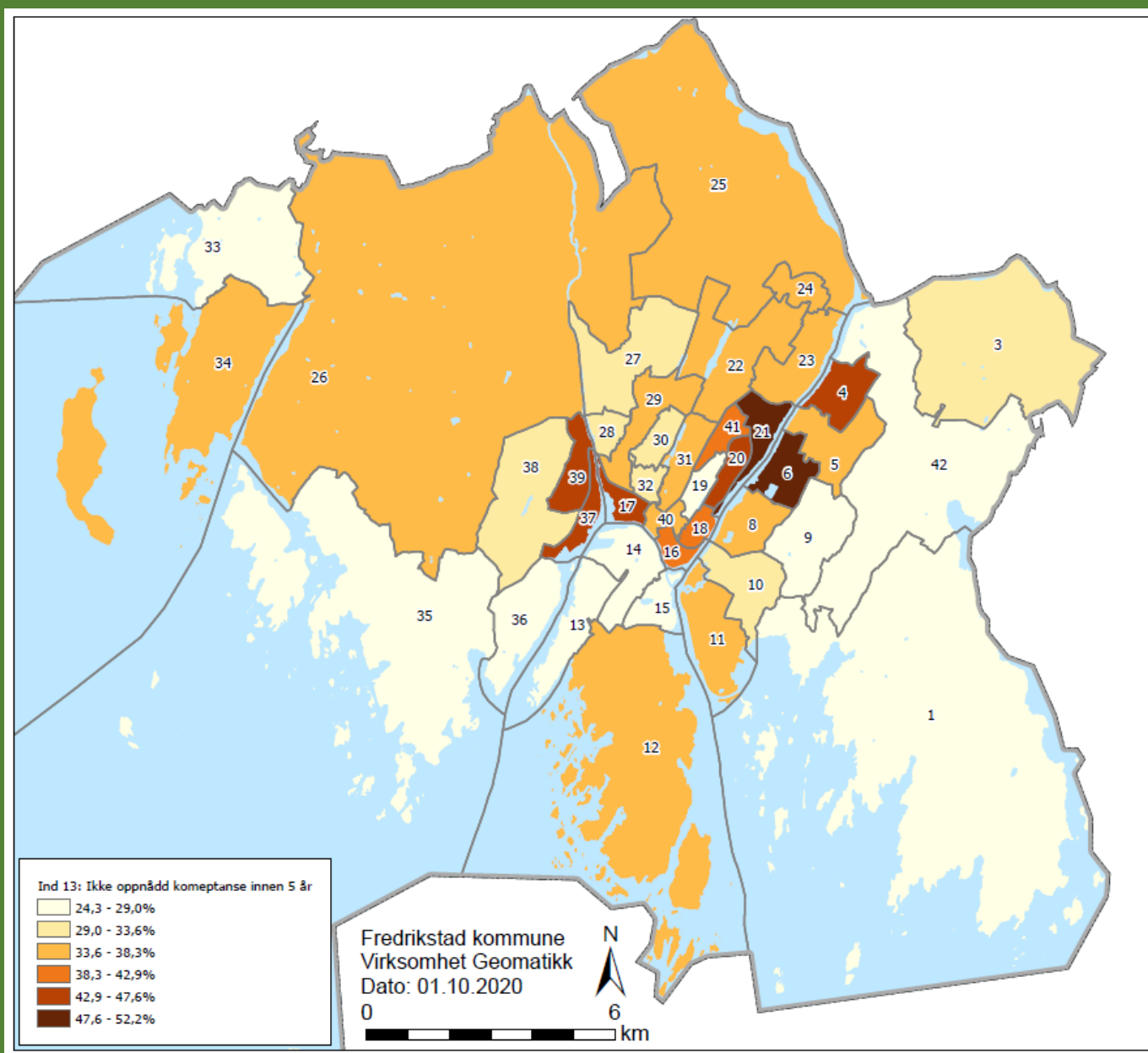
Andelen for landet har gått litt ned fra 29,5 til 28,4 prosent. Andelen har også gått ned i Fredrikstad fra 37,2 til 35,1 prosent.

Andelene er høyest for Nøkleby, Sellebakk, Lisleby og Torp. Glombo/ Langøya har den laveste andelen med kun 24,3 prosent. I enkelte soner er den prosentvise endringen svært høy fordi de absolutte tallene er små (f.eks. Sørbygda og Prestelandet/Byens marker)

Det er fortsatt store forskjeller mellom sonene, men utviklingen går i en mer positiv retning enn tidligere.

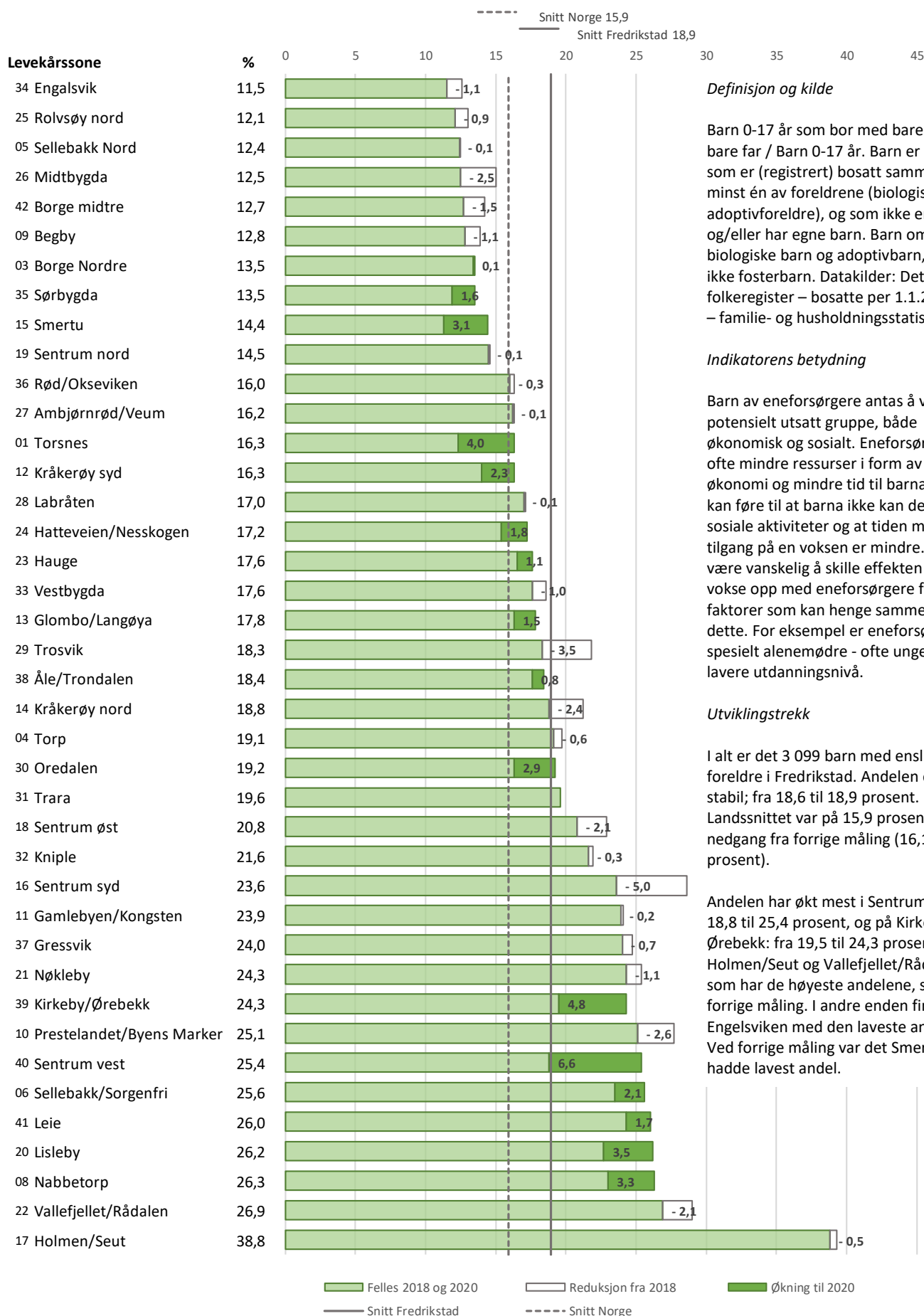
Del 1: Befolkning

Ikke oppnådd kompetanse

Barn med enslige foreldre

Barn 0-17 år som bor med én forelder

Definisjon og kilde

Barn 0-17 år som bor med bare mor eller bare far / Barn 0-17 år. Barn er personer som er (registrert) bosatt sammen med minst én av foreldrene (biologiske- eller adoptivforeldre), og som ikke er i samliv og/eller har egne barn. Barn omfatter biologiske barn og adoptivbarn, men ikke fosterbarn. Datakilder: Det sentrale folkeregister – bosatte per 1.1.2019, SSB – familie- og husholdningsstatistikk.

Indikatorens betydning

Barn av eneforsørgere antas å være en potensielt utsatt gruppe, både økonomisk og sosialt. Eneforsørgere har ofte mindre ressurser i form av dårligere økonomi og mindre tid til barna. Dette kan føre til at barna ikke kan delta i sosiale aktiviteter og at tiden med tilgang på en voksen er mindre. Det kan være vanskelig å skille effekten av det å vokse opp med eneforsørgere fra andre faktorer som kan henge sammen med dette. For eksempel er eneforsørgere - spesielt alenemødre - ofte unge og har lavere utdanningsnivå.

Utviklingstrekk

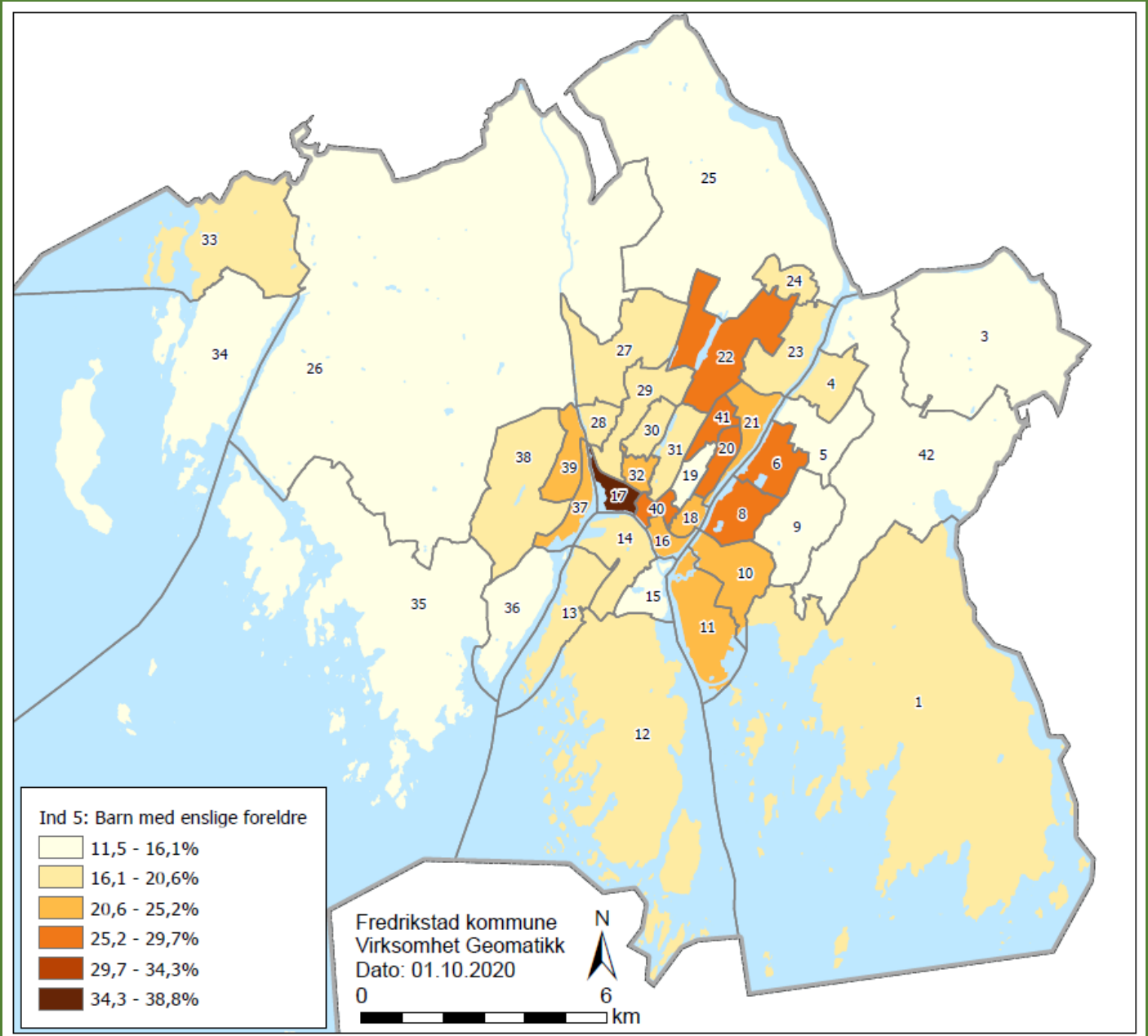
I alt er det 3 099 barn med enslige foreldre i Fredrikstad. Andelen er relativt stabil; fra 18,6 til 18,9 prosent. Landsnittet var på 15,9 prosent, en svak nedgang fra forrige måling (16,1 prosent).

Andelen har økt mest i Sentrum Vest: fra 18,8 til 25,4 prosent, og på Kirkeby/Ørebekk: fra 19,5 til 24,3 prosent. Det er Holmen/Seut og Vallefjellet/Rådalen som har de høyeste andelenene, som ved forrige måling. I andre enden finner vi Engalsviken med den laveste andelen. Ved forrige måling var det Smertu som hadde lavest andel.

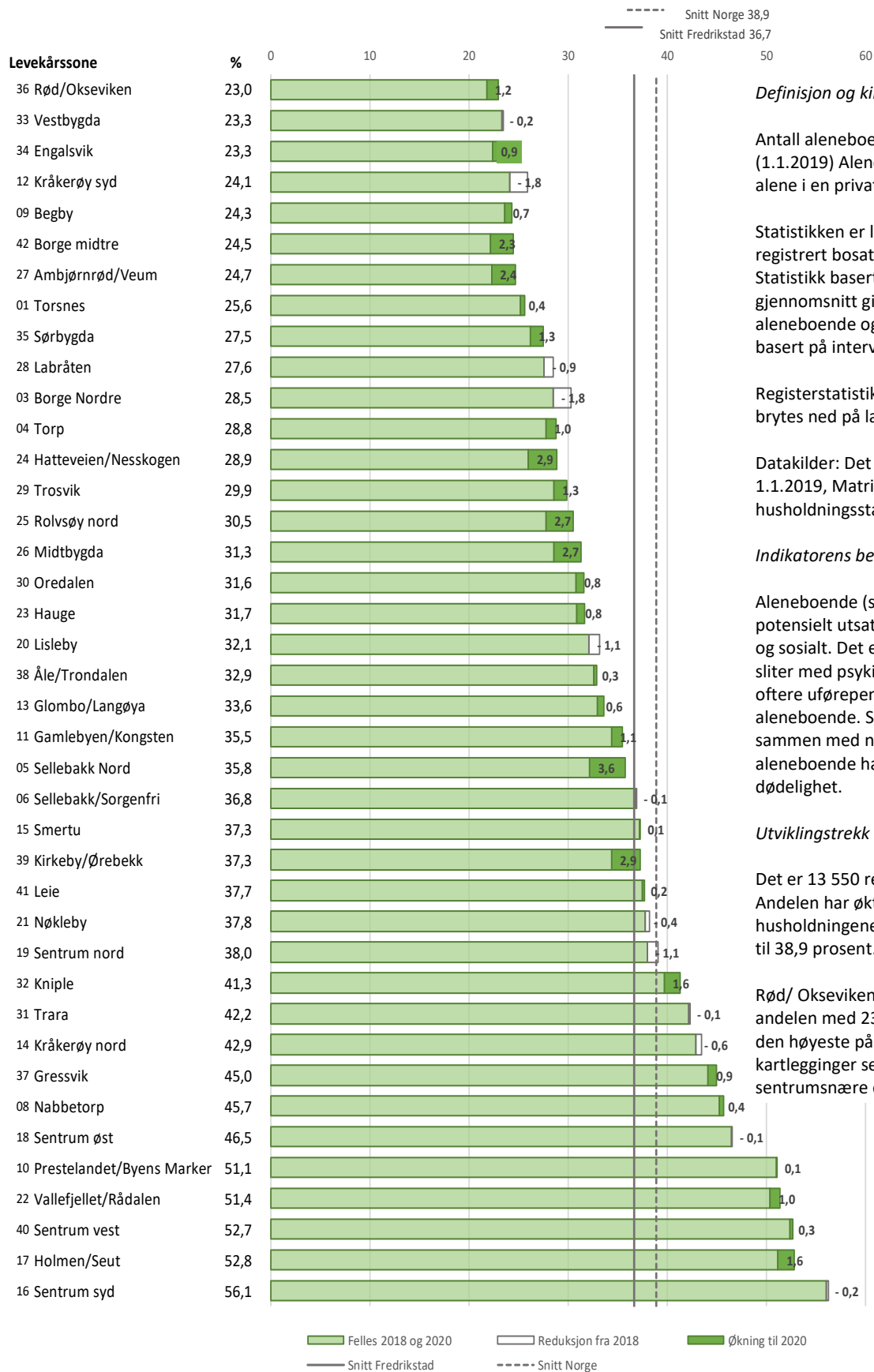
Del 1: Befolkning

Barn med enslige foreldre

Antall aleneboere

Andel av privathusholdninger

Definisjon og kilde

Antall aleneboende / Alle privathusholdninger (1.1.2019) Aleneboere er personer som er bosatt alene i en privathusholdning.

Statistikken er laget ut fra hvor personene var registrert bosatt 1. januar (formelt bosted). Statistikk basert på register og formelt bosted, vil i gjennomsnitt gi noe større husholdninger, færre aleneboende og færre samboerpar enn statistikk basert på intervjuundersøkelser og faktisk bosted.

Registerstatistikk har den fordel at den kan brytes ned på lavt geografisk nivå.

Datakilder: Det sentrale folkeregister – bosatte per 1.1.2019, Matrikkelen, SSB – familie- og husholdningsstatistikk.

Indikatorens betydning

Aleneboende (som gruppe) antas å være en potensielt utsatt gruppe økonomisk, helsemessig og sosialt. Det er en høyere andel aleneboere som sliter med psykiske plager, og aleneboende er oftere uførepensjonert enn de som ikke er aleneboende. Sammenlignet med de som bor sammen med noen, har de som er langvarig aleneboende hatt en mer uheldig utvikling i dødelighet.

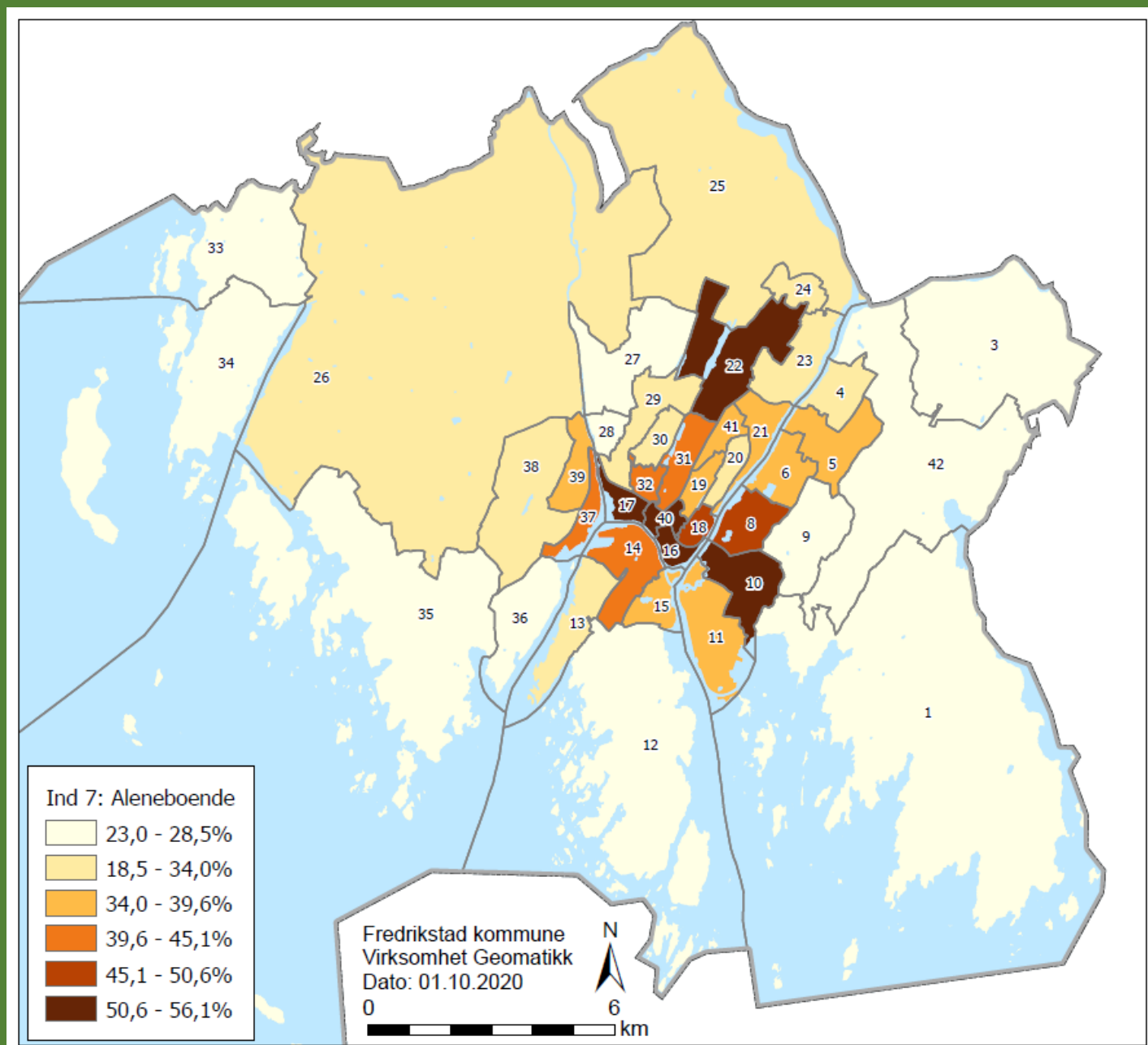
Utviklingstrekk

Det er 13 550 registrerte aleneboere i Fredrikstad. Andelen har økt fra 36 til 36,7 prosent av husholdningene. Landssnittet har også økt, fra 38,2 til 38,9 prosent.

Rød/ Oksevikken har som tidligere den laveste andelen med 23 prosent, mens sentrum syd har den høyeste på 56,1 prosent. I likhet med tidligere kartlegginger ser vi økt antall aleneboende i sentrumsnære områder.

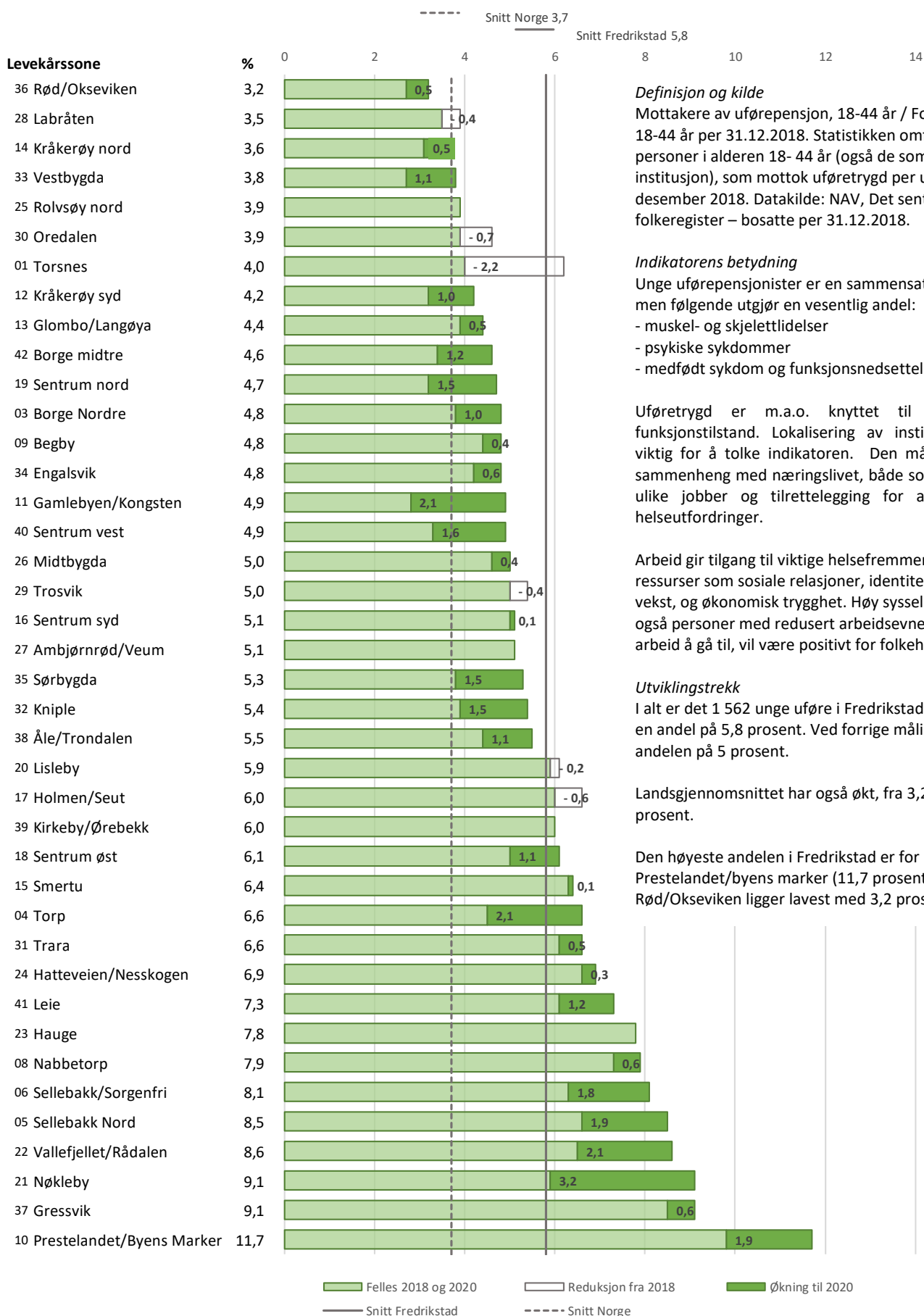
Del 1: Befolkning

Antall aleneboere

Unge uførepensjonister

18-44 år

Definisjon og kilde

Mottakere av uførepensjon, 18-44 år / Folkemengde 18-44 år per 31.12.2018. Statistikken omfatter personer i alderen 18- 44 år (også de som bor på institusjon), som mottok uføretrygd per utgangen av desember 2018. Datakilde: NAV, Det sentrale folkeregister – bosatte per 31.12.2018.

Indikatorens betydning

Unge uførepensjonister er en sammensatt gruppe, men følgende utgjør en vesentlig andel:

- muskel- og skjelettlidelser
- psykiske sykdommer
- medfødt sykdom og funksjonsnedsettelse

Uføretrygd er m.a.o. knyttet til helse- og funksjonstilstand. Lokalisering av institusjoner er viktig for å tolke indikatoren. Den må også ses i sammenheng med næringslivet, både som tilgang til ulike jobber og tilrettelegging for arbeid tross helseutfordringer.

Arbeid gir tilgang til viktige helsefremmende ressurser som sosiale relasjoner, identitet, personlig vekst, og økonomisk trygghet. Høy sysselsetting der også personer med redusert arbeidsevne har et arbeid å gå til, vil være positivt for folkehelsen.

Utviklingstrekk

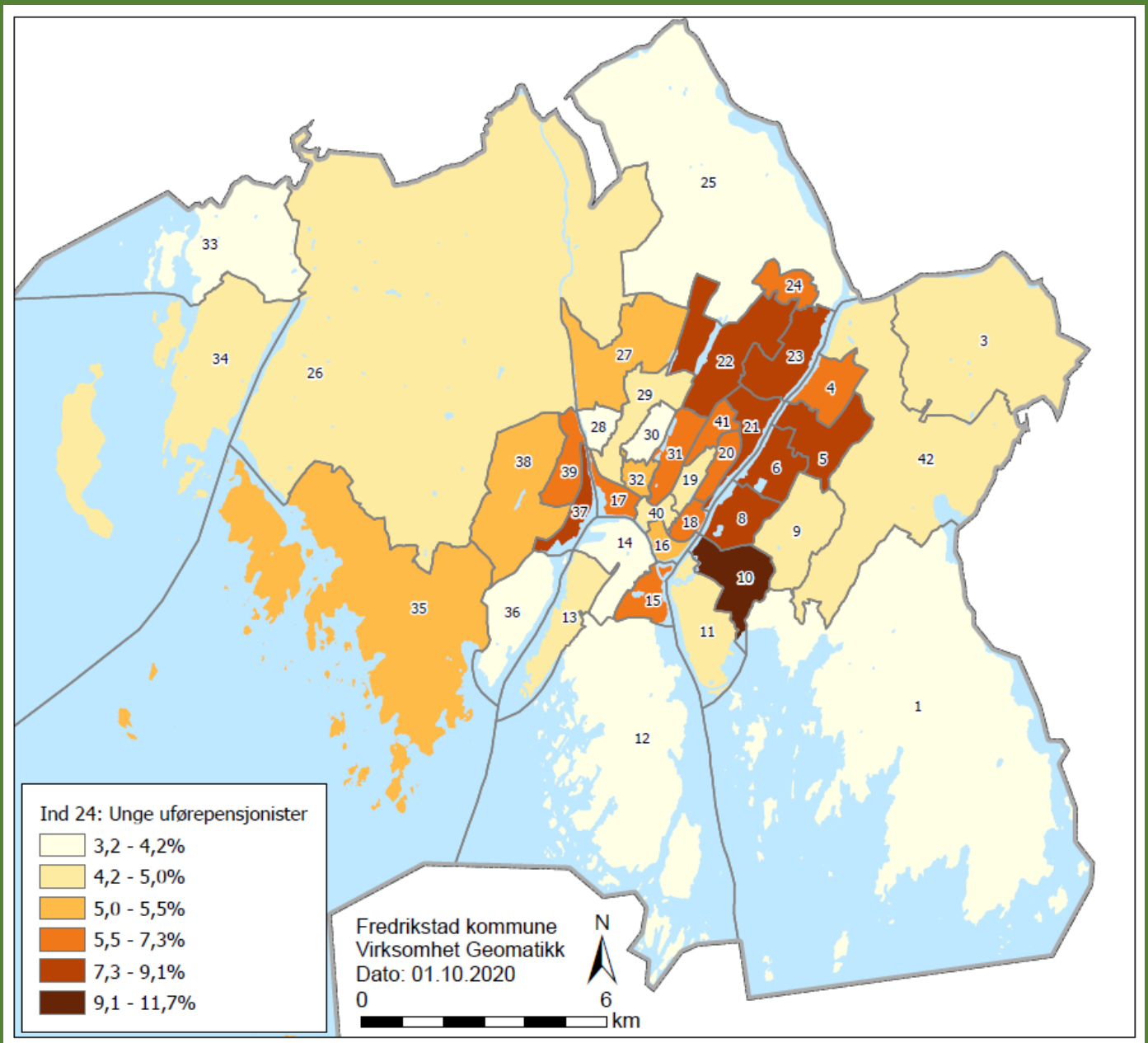
I alt er det 1 562 unge uføre i Fredrikstad kommune, en andel på 5,8 prosent. Ved forrige måling var andelen på 5 prosent.

Landsgjennomsnittet har også økt, fra 3,2 til 3,7 prosent.

Den høyeste andelen i Fredrikstad er for Prestelandet/byens marker (11,7 prosent). Rød/Okseviken ligger lavest med 3,2 prosent.

Del 1: Befolkning

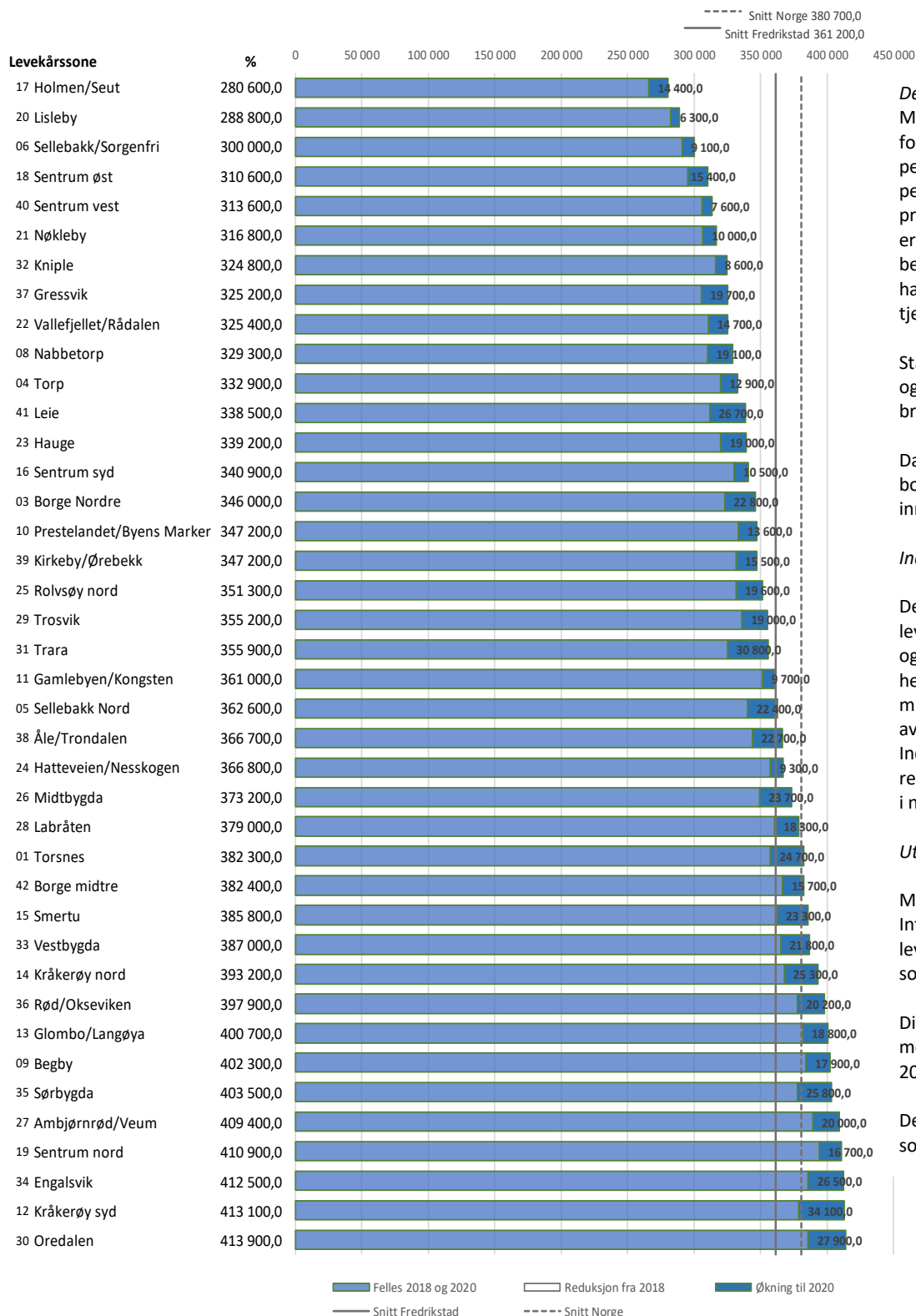
Unge uførepensjonister

Del 2. Økonomi

Medianinntekt etter skatt

Inntekt etter skatt per forbruksenhet

Definisjon og kilde

Medianinntekt etter skatt per forbruksenhet (EU-skala) for alle personer faktisk bosatt i kommunen per 31.12.2018, og tilhørende privathusholdninger. Medianinntekten er den inntekten som deler befolkningen i to like grupper; halvparten tjener mer, halvparten tjener mindre.

Statistikken bruker kommunemedian, og avviker derfor fra publiserte tall som bruker samlet median for hele landet.

Datakilde: Det sentrale folkeregister – bosatte per 31.12.2018, SSB – inntektsstatistikk.

Indikatorens betydning

Det er godt dokumentert at levekårsindikatorne utdanning, arbeid og økonomi, er avgjørende for folks helse og livskvalitet. Økonomi gir muligheter, både materielle og i form av tilgang til utvikling og opplevelser. Indikatoren sier noe om ressurstilgangen hos enkeltpersoner og i nærmiljøet.

Utviklingstrekk

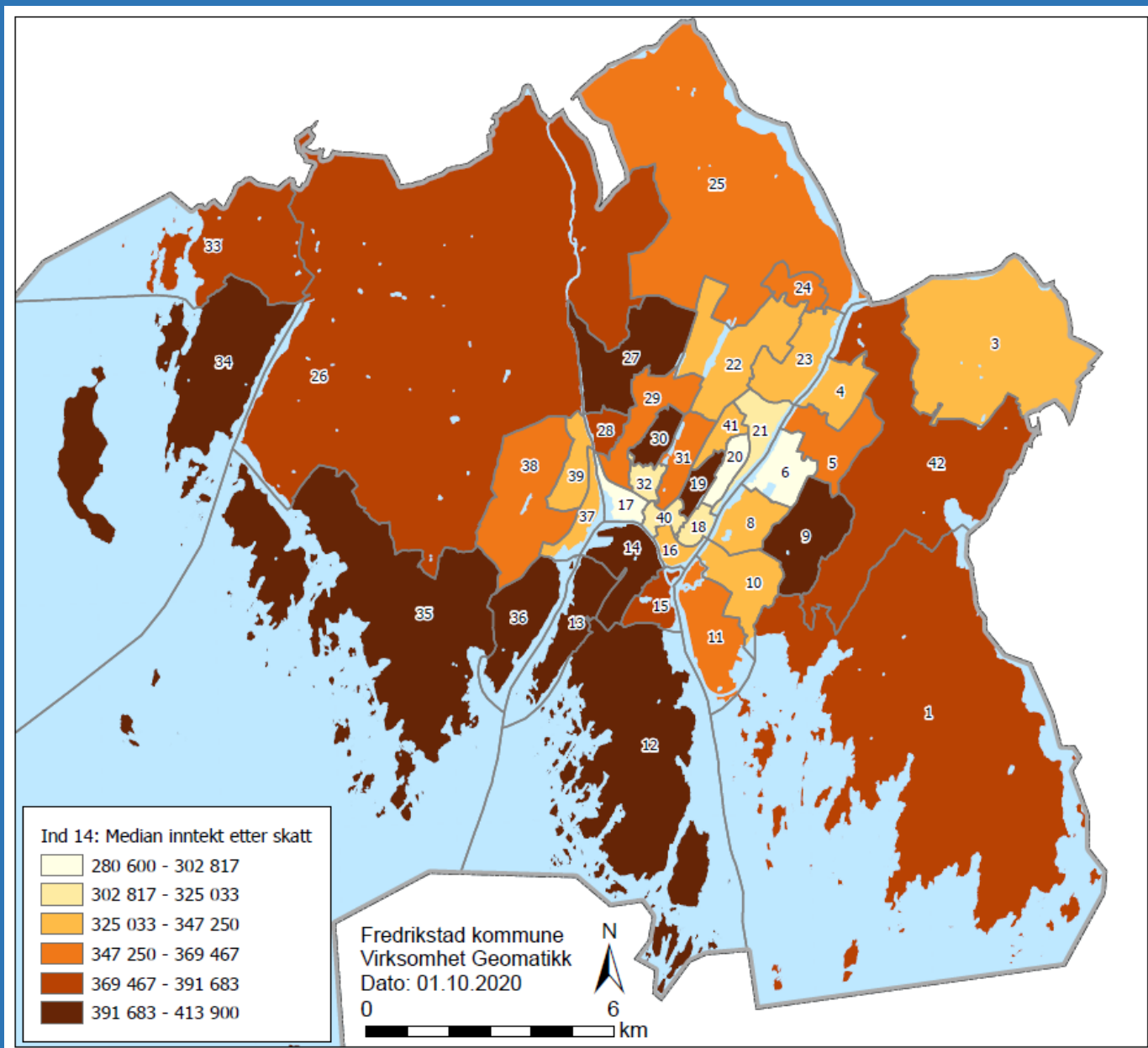
Medianinntekt har økt i alle soner. Internt er det de samme levekårszonene som scorer lavt og høyt som for tidligere målinger

Differansen mellom høyeste og laveste medianinntekt har økt, fra 128 00 i 2018 til 133 300 i 2020.

Dette betyr at forskjellene mellom sonene har økt.

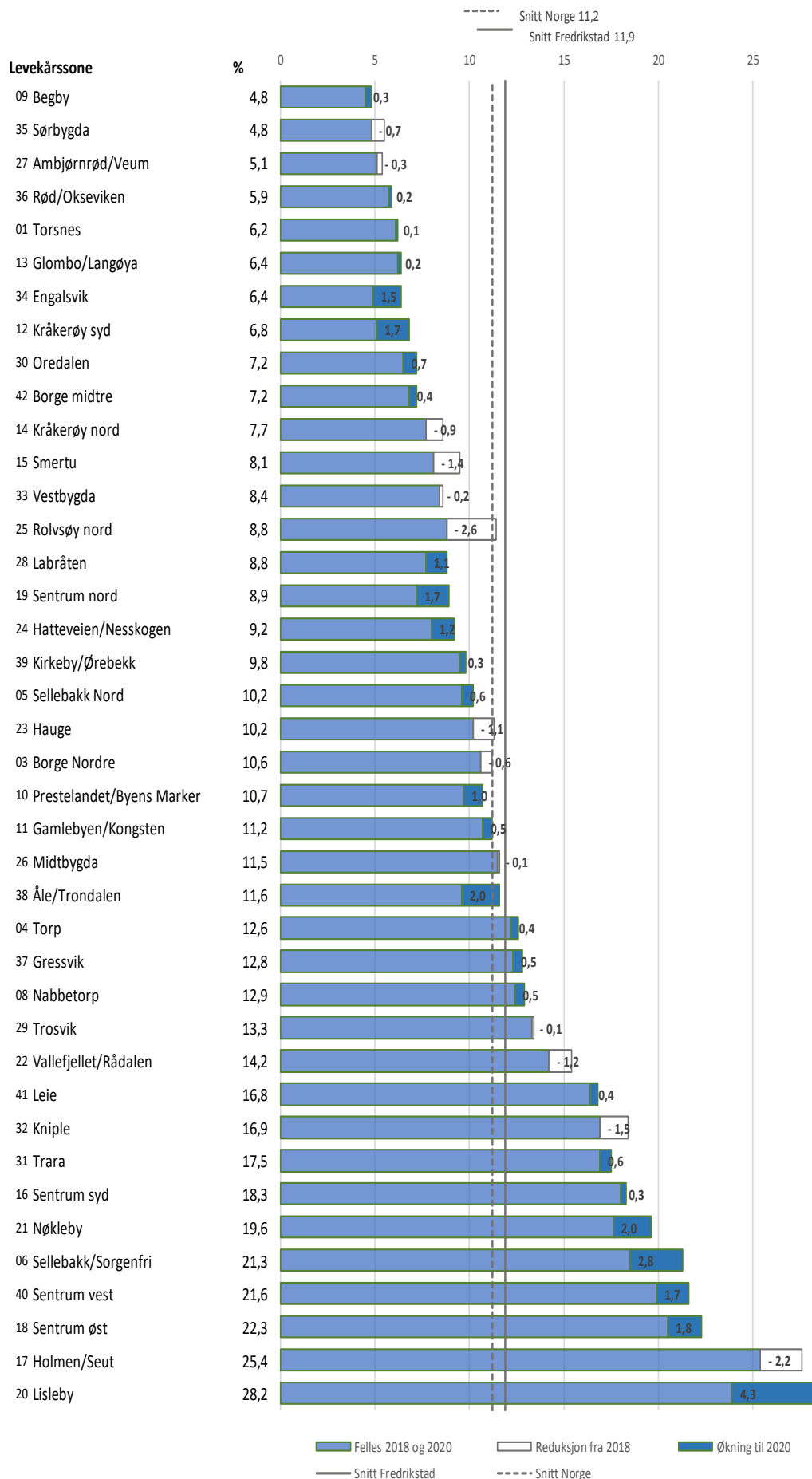
Del 2: Økonomi

Medianinntekt etter skatt

Personer i lavinntektshusholdninger

EU-60

Definisjon og kilde

Antall personer i husholdninger med lavinntekt, EU-60 / Folkemengde per 31.12.2018. Personer som bor i husholdninger med inntekt under 60 % av kommunens medianinntekt, beregnet etter EU-skala.

Husholdningsinntekt er justert for antall voksne og barn i husholdningen. Inntektsbegrepet er inntekt etter skatt. Dette omfatter summen av alle yrkesinntekter (lønn- og næringsinntekter), kapitalinntekter (blant annet renteinntekter og avkastning på diverse verdipapirer) og diverse overføringer (for eksempel ulike pensjoner, barnetrygd, bostøtte, statlig kontantstøtte2 og sosialhjelp). Til fratrukk kommer utlignet skatt og negative overføringer (pensjonspremier i arbeidsforhold og betalt barnebidrag).

Det er flere mulige mål på lavinntekt, EU50 og EU60 er de mest brukte. Vi har valgt å bruke indikatoren EU60, som er en mer robust indikator enn EU50.

Indikatorens betydning

Det er godt dokumentert at levekårsindikatorerne utdanning, arbeid og økonomi, er avgjørende for folks helse og livskvalitet. Økonomi gir muligheter, både materielle og i form av tilgang til utvikling og opplevelser. Indikatoren sier noe om ressurstilgangen hos enkeltpersoner og i nærmiljøet.

Utviklingstrekk

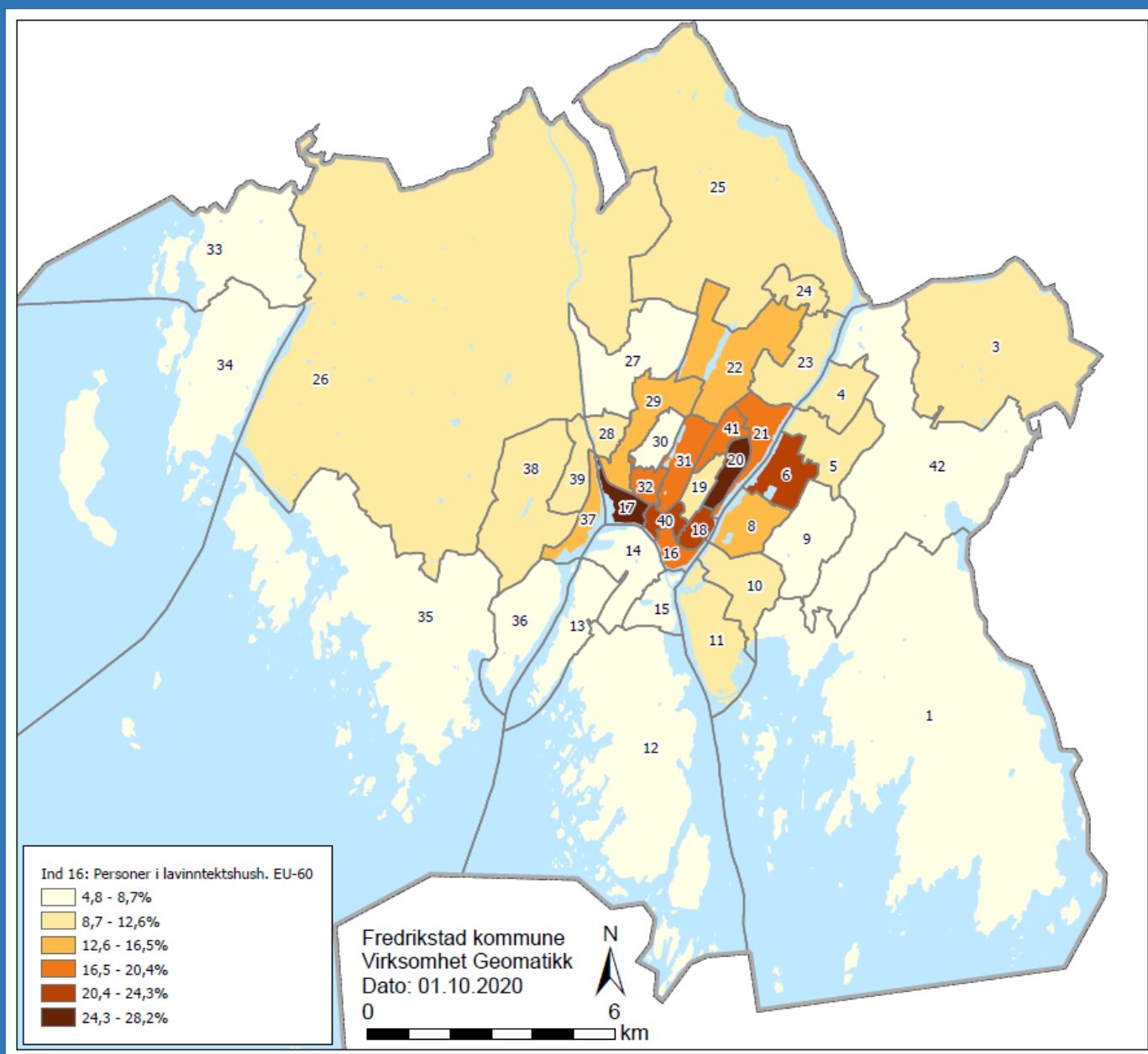
Totalt i Fredrikstad er det nå 9 403 personer i lavinntekstshusholdninger. Det utgjør 11,9 % av befolkningen og tallet har økt siden forrige kartlegging (11,4 prosent). Andelen for landet er den samme; 11,2 prosent.

Med unntak av Holmen/ Seut som har fått en lavere andel, men generelt går utviklingen en uønsket retning.

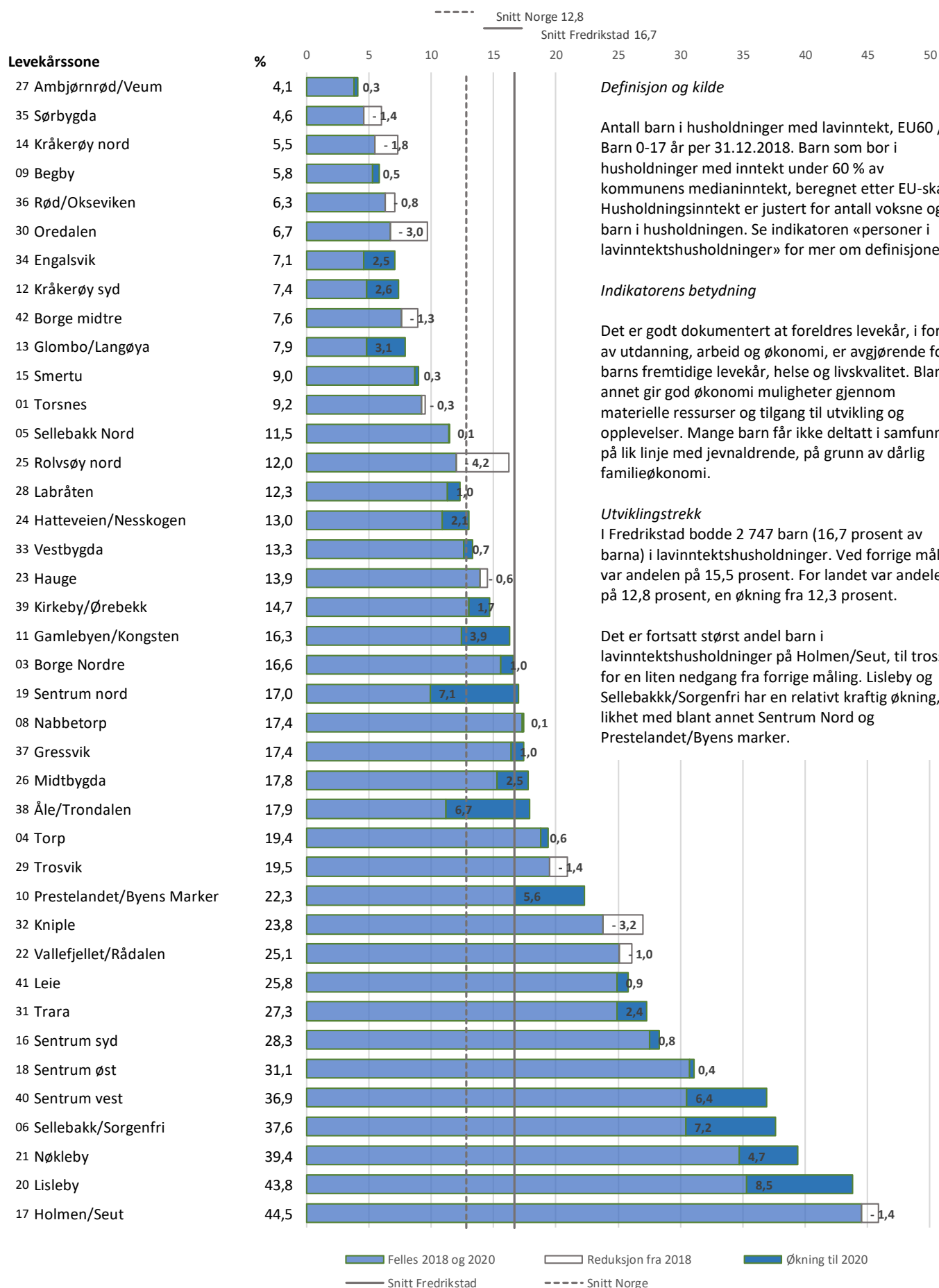
Del 2: Økonomi

Personer i lavinntektshusholdninger

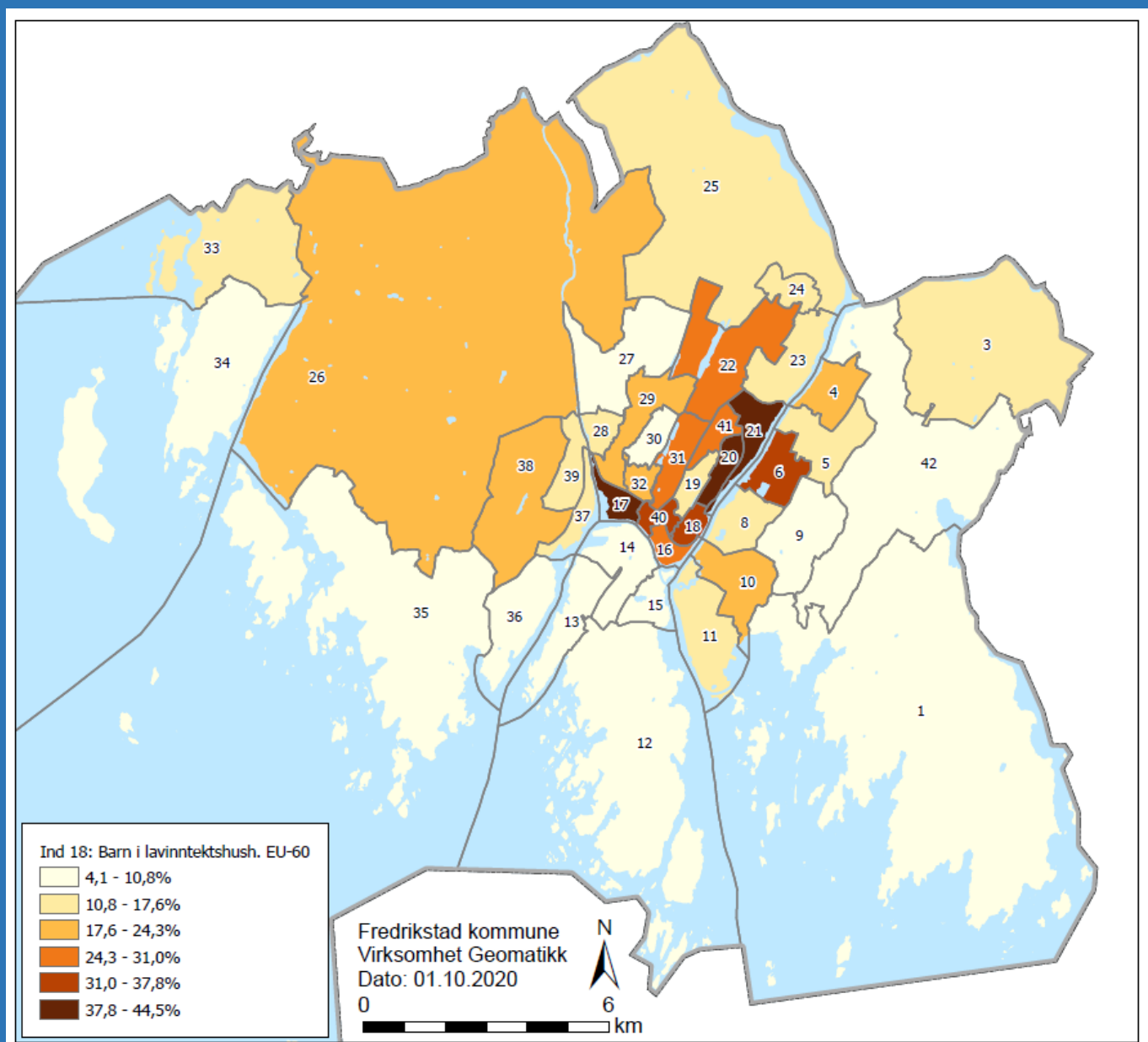
Barn i lavinntektshusholdninger, EU-60

EU-60

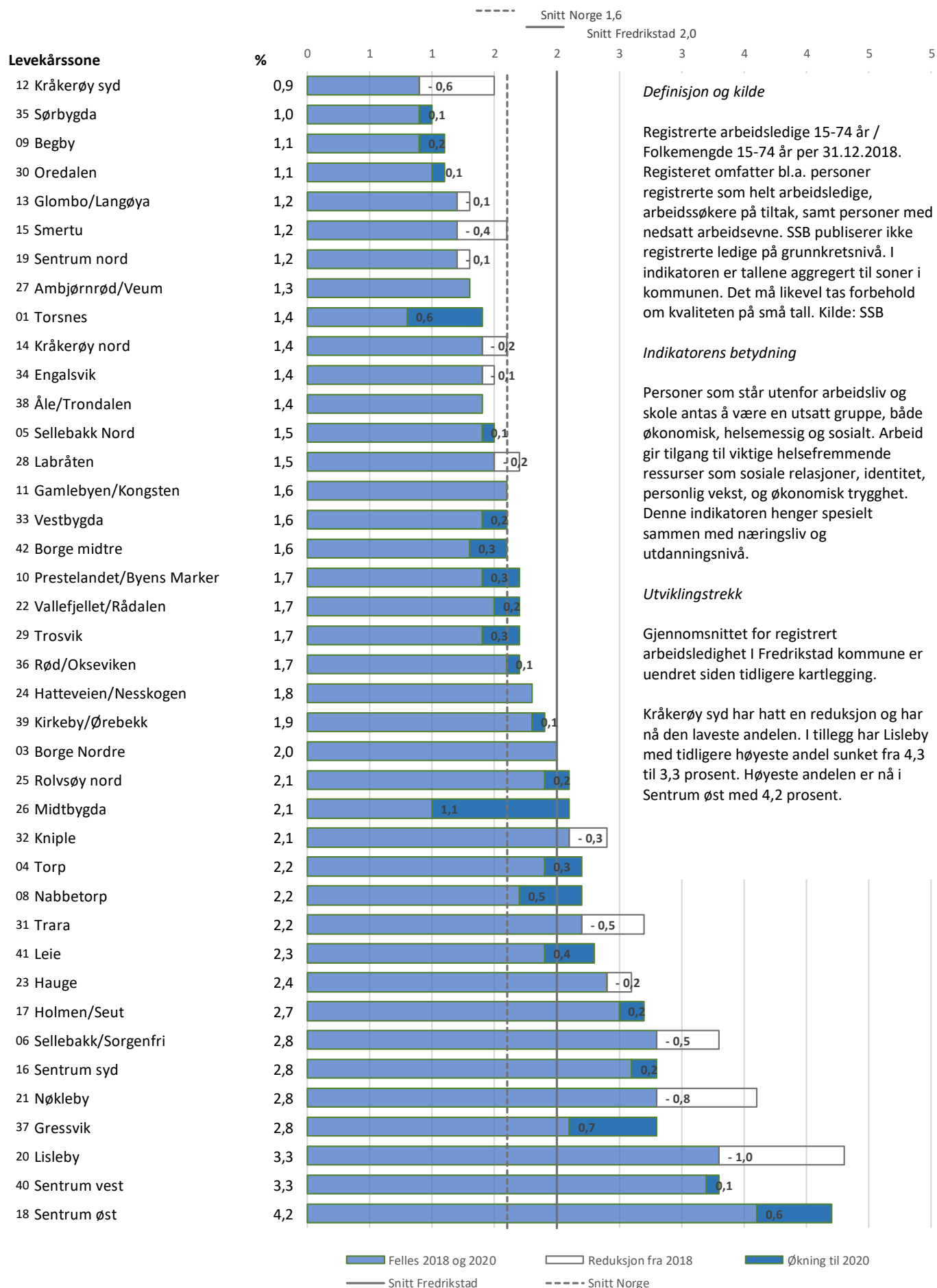
Del 2: Økonomi

Barn i lavinntektshusholdninger, EU-60

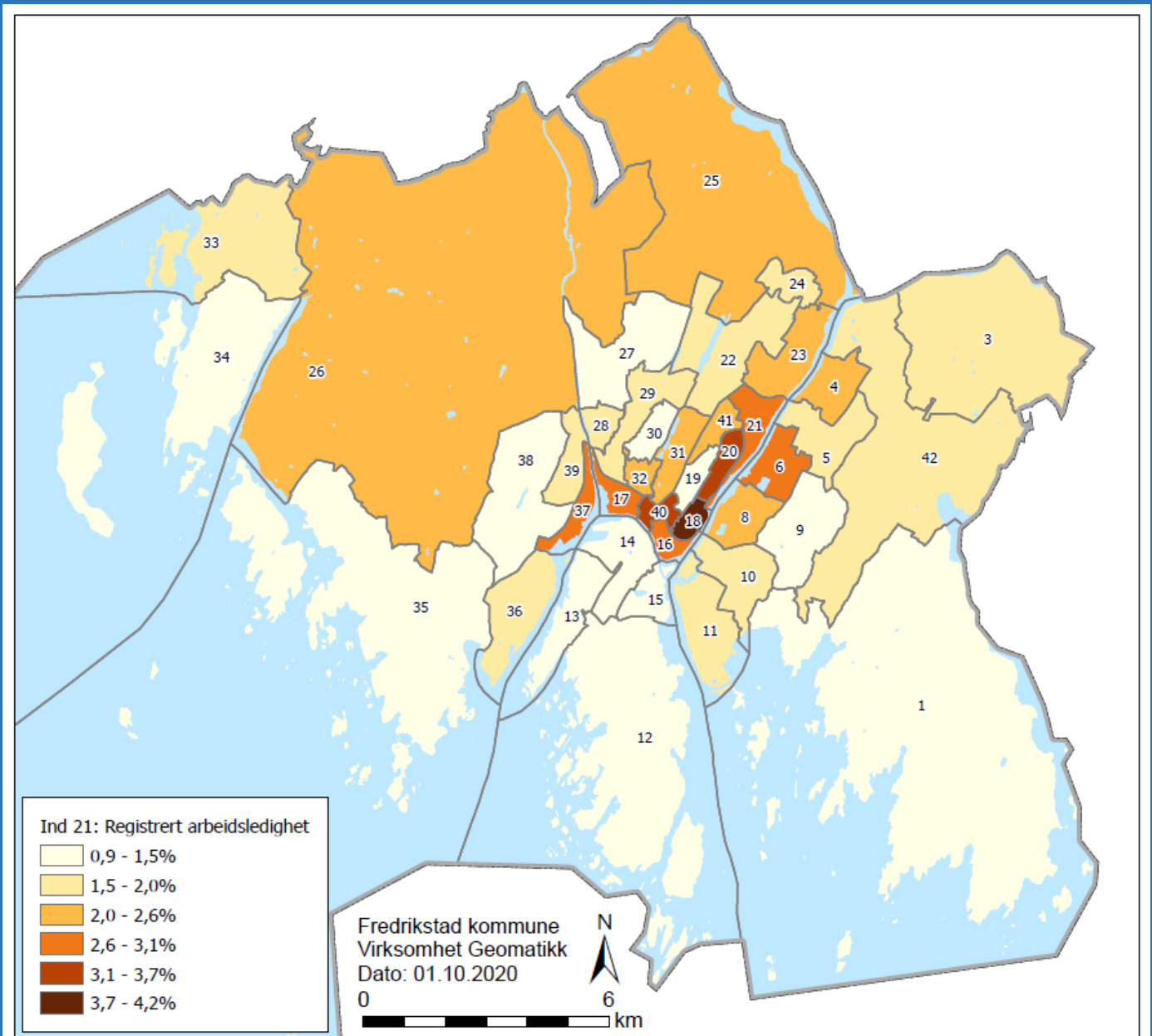
Registrert arbeidsledighet

15-74 år

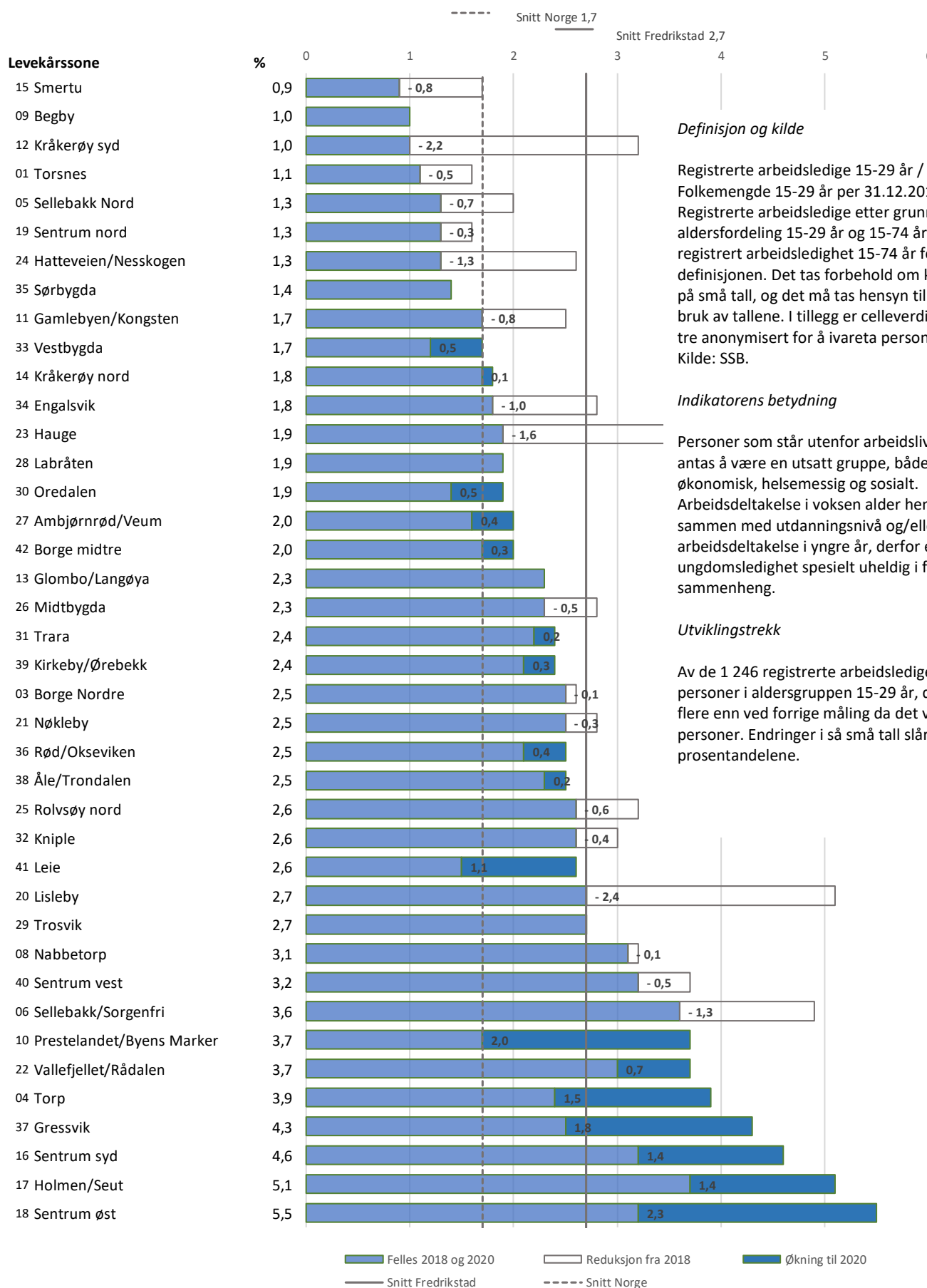
Del 2: Økonomi

Registrert arbeidsledighet, 15 – 74 år

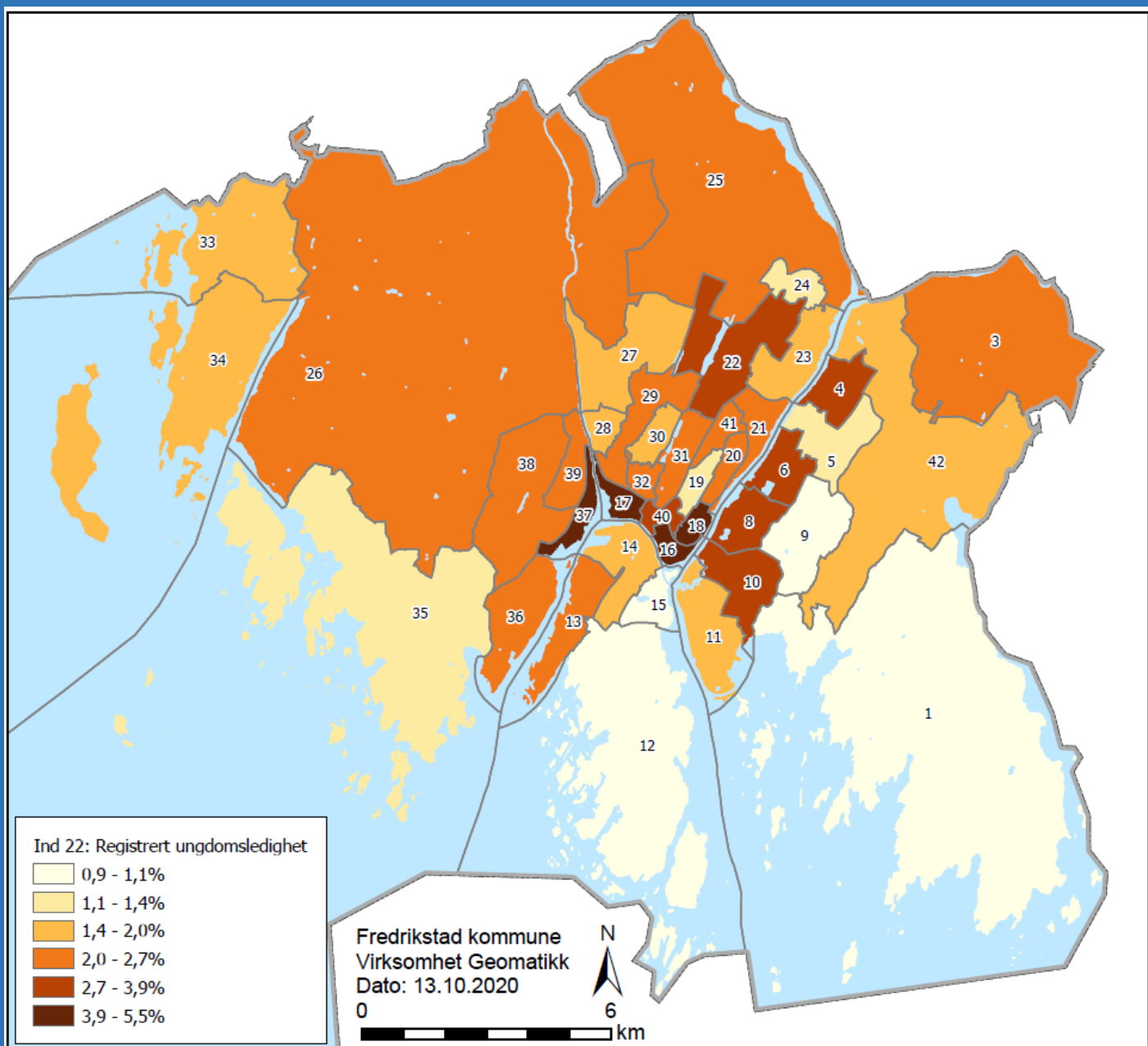
Registrert ungdomsledighet

15-29 år

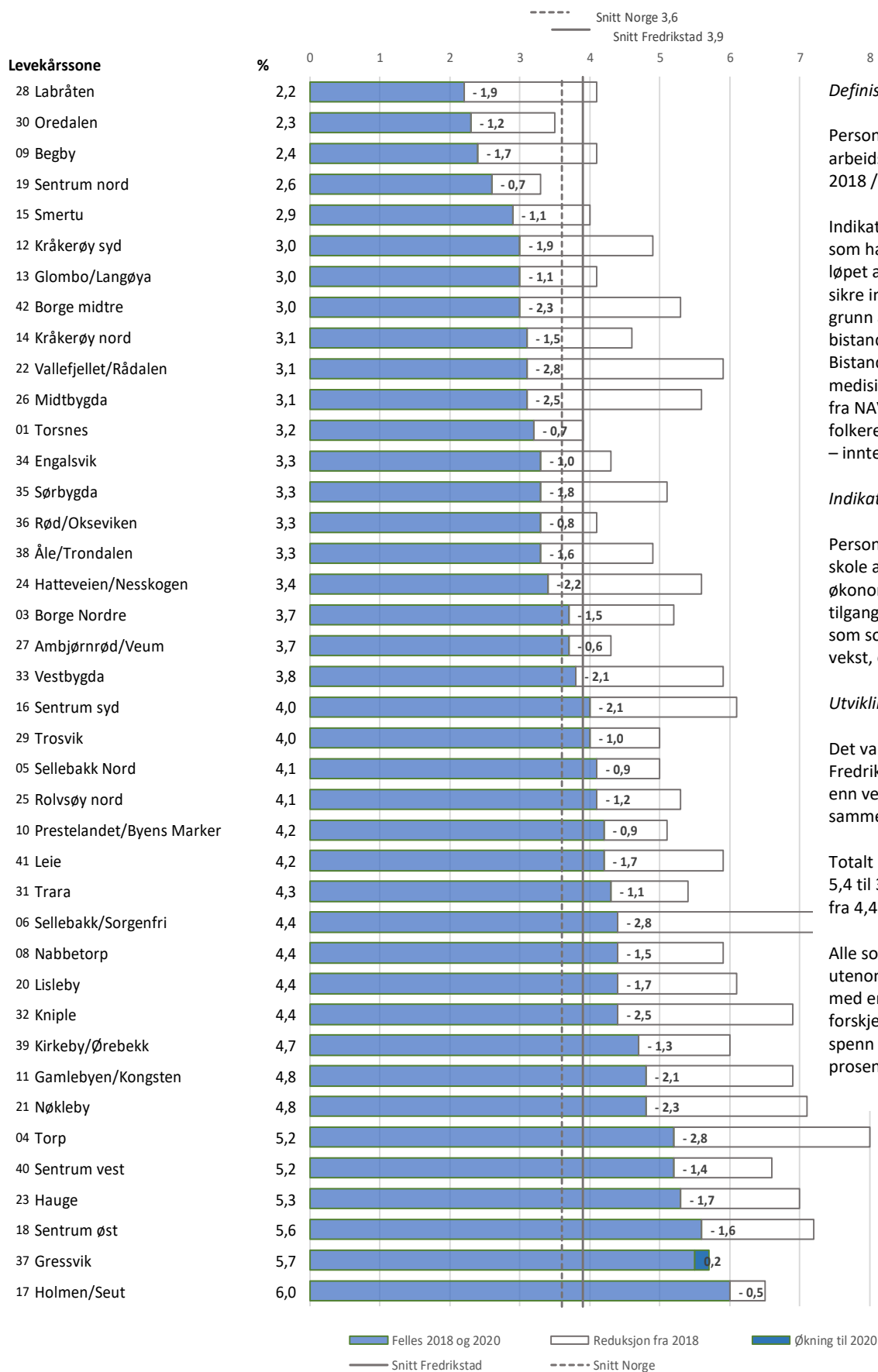
Del 2: Økonomi

Registrert ungdomsledighet, 15 – 29 år

Mottakere av AAP

18-66 år

Definisjon og kilde

Personer 18-66 år som mottar arbeidsavklaringspenger (AAP) i løpet av 2018 / hele befolkningen per 31.12.2018.

Indikatoren viser andel personer 18-66 år som har mottatt arbeidsavklaringspenger i løpet av året. Arbeidsavklaringspenger skal sikre inntekt for personer som i perioder på grunn av sykdom eller skade har behov for bistand fra NAV for å komme i arbeid. Bistanden kan bestå av arbeidsrettede tiltak, medisinsk behandling eller annen oppfølging fra NAV. Datakilde: Det sentrale folkeregisteret – bosatte per 31.12.2018, SSB – inntektsstatistikk.

Indikatorens betydning

Personer som står utenfor arbeidsliv og skole antas å være en utsatt gruppe, både økonomisk, helsemessig og sosialt. Arbeid gir tilgang til viktige helsefremmende ressurser som sosiale relasjoner, identitet, personlig vekst, og økonomisk trygghet.

Utviklingstrekk

Det var registrert 1 933 mottakere av AAP i Fredrikstad, noe som er 722 personer færre enn ved forrige måling. Dette henger trolig sammen med endringer i regelverket.

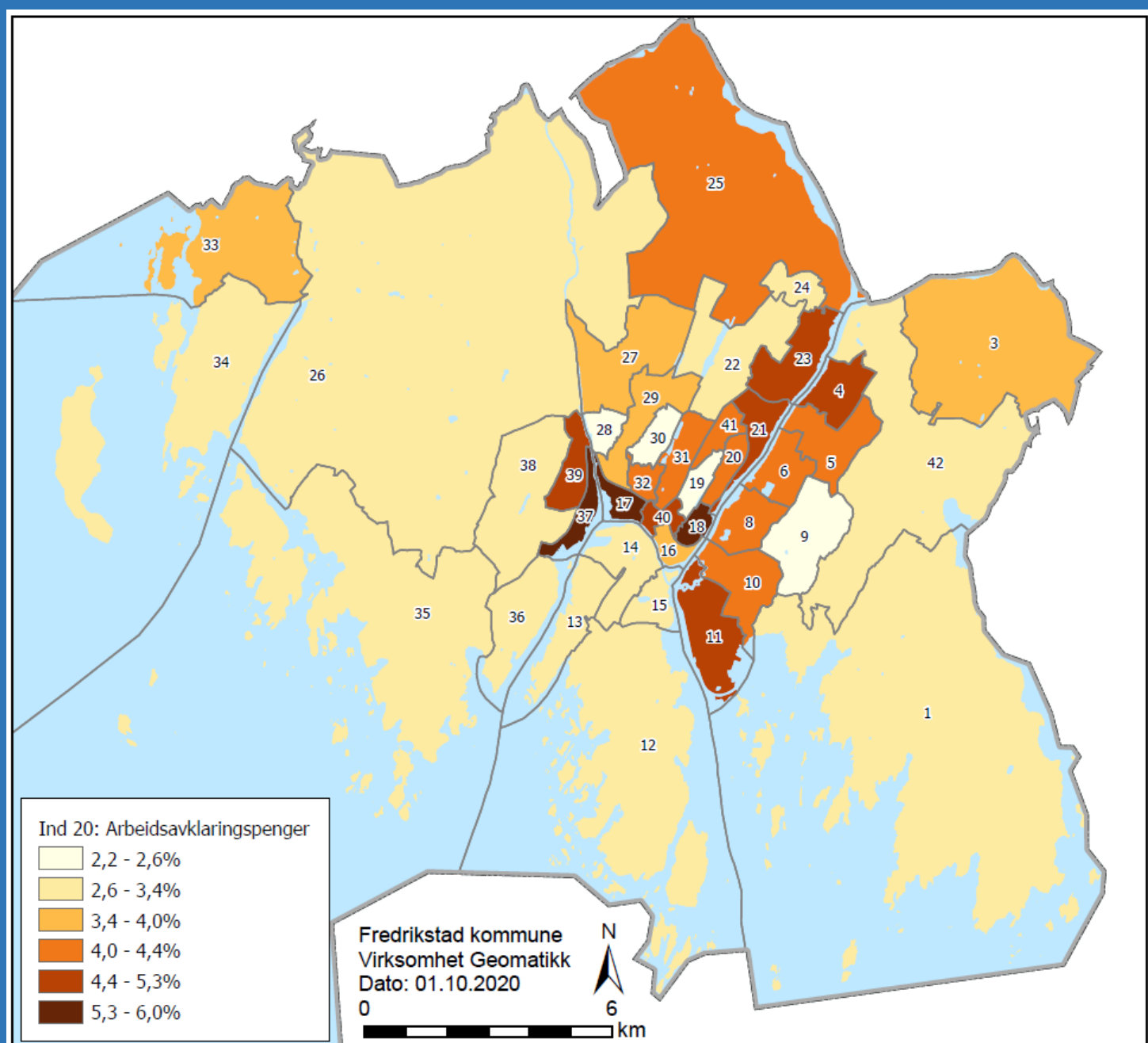
Totalt i kommunen har andelen gått ned fra 5,4 til 3,9 prosent. Landsnittet har gått ned fra 4,4 til 3,6 prosent.

Alle sonene er berørt av reduksjonen utenom Gressvik som er det eneste området med en (svak) økning. I tillegg har forskjellene mellom sonene sunket med et spenn fra 3,3 til 8 prosent i 2018 til 2,2 til 6 prosent i 2020.

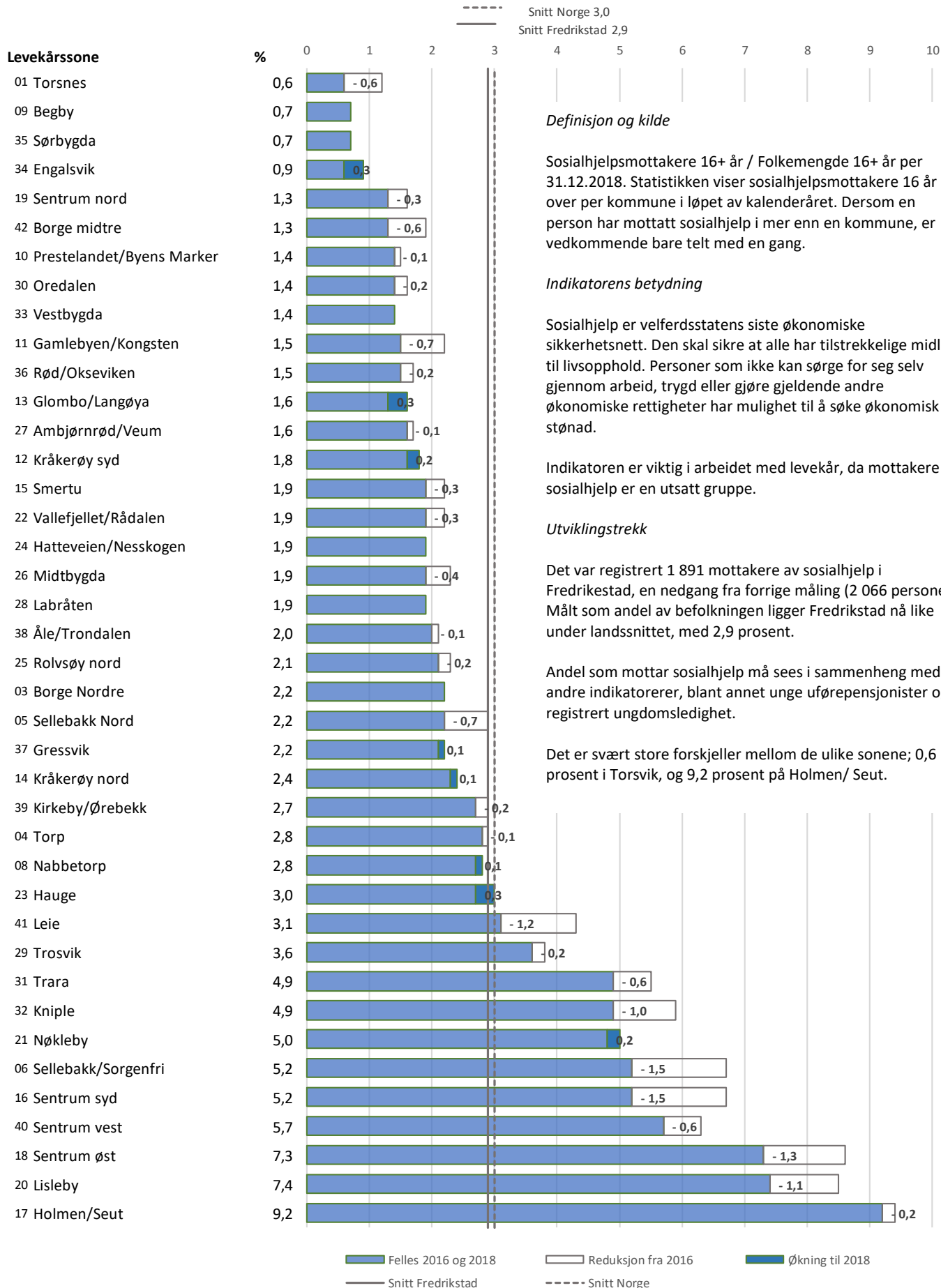
Del 2: Økonomi

Mottakere av AAP, 18 – 66 år

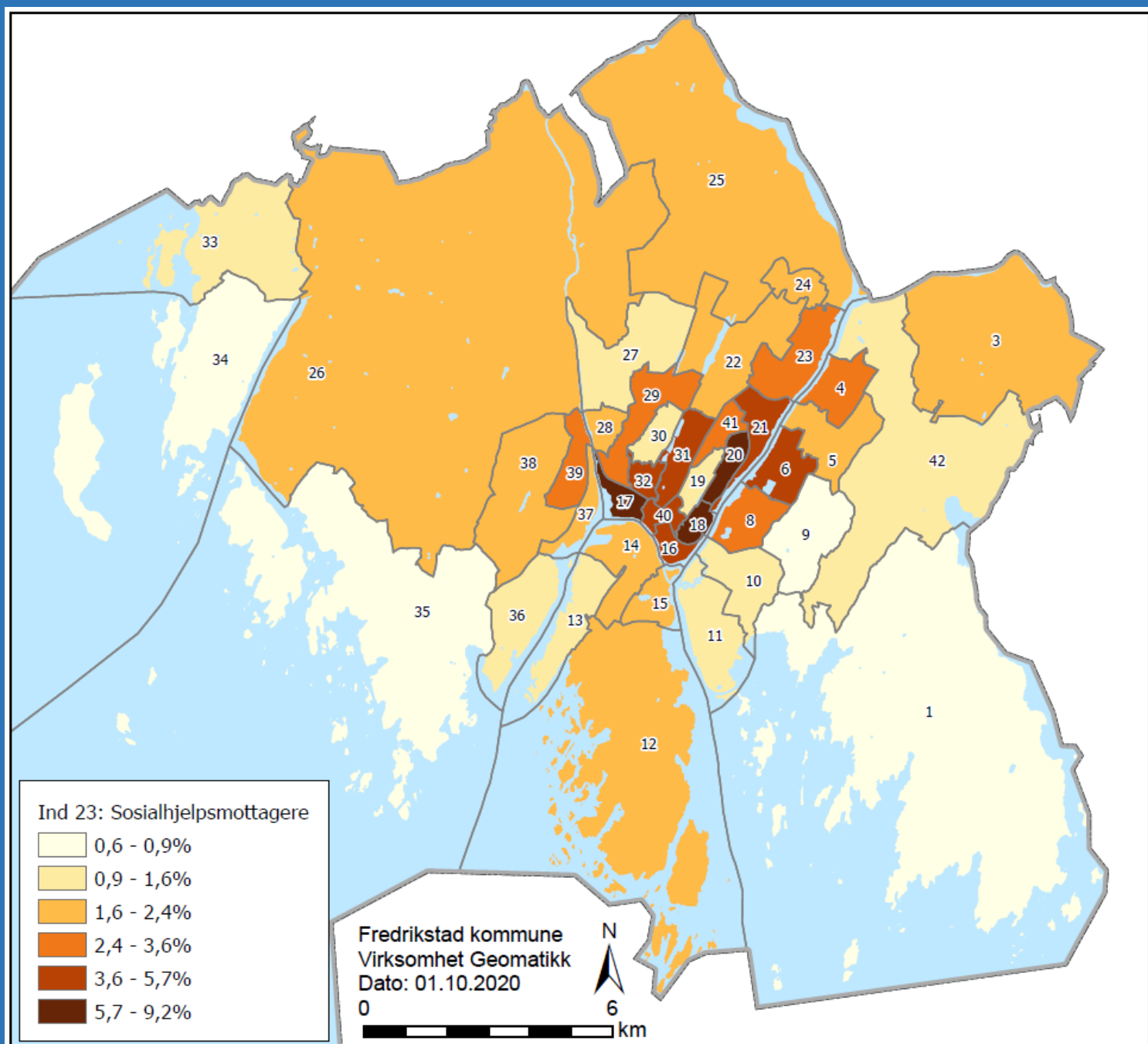
Sosialhjelpsmottakere

16 år +

Del 2: Økonomi

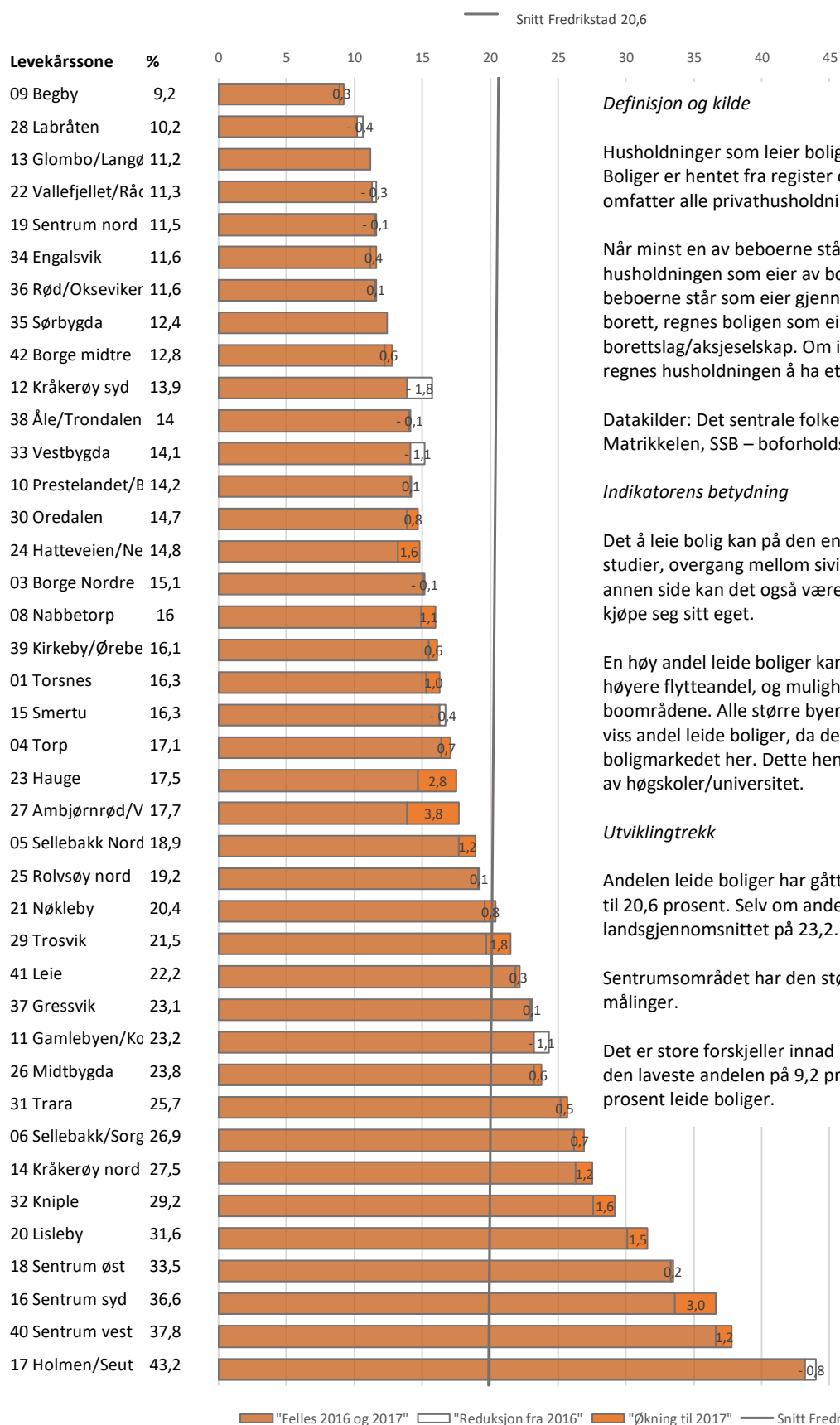
Sosialhjelpsmottakere

Del 3. Område

Eie / leie

Andel som leier sin bolig

Definisjon og kilde

Husholdninger som leier bolig / Alle husholdninger (1.1.2019)
Boliger er hentet fra register over husholdninger og boliger og omfatter alle privathusholdninger per 1.1.2019.

Når minst en av beboerne står som eier av boligen, regnes husholdningen som eier av boligen (selveier). Når minst en av beboerne står som eier gjennom boligaksjeselskap eller eier av boret, regnes boligen som eiet gjennom borettslag/aksjeselskap. Om ingen av disse kravene er oppfylt regnes husholdningen å ha et leieforhold til boligen.

Datakilder: Det sentrale folkeregisteret -- bosatte per 1.1.2019, Matrikkelen, SSB – boforholdsstatistikk

Indikatorens betydning

Det å leie bolig kan på den ene siden være naturlig i en livsfase: studier, overgang mellom sivilstatus eller et bevisst valg. På den annen side kan det også være uttrykk for manglende evne til å kjøpe seg sitt eget.

En høy andel leide boliger kan og henge sammen med bl.a. en høyere flytteandel, og muligheten for mindre stabilitet i boområdene. Alle større byer vil imidlertid ha et behov for en viss andel leide boliger, da det er større dynamikk i boligmarkedet her. Dette henger også sammen med plassering av høyskoler/universitet.

Utviklingstrekk

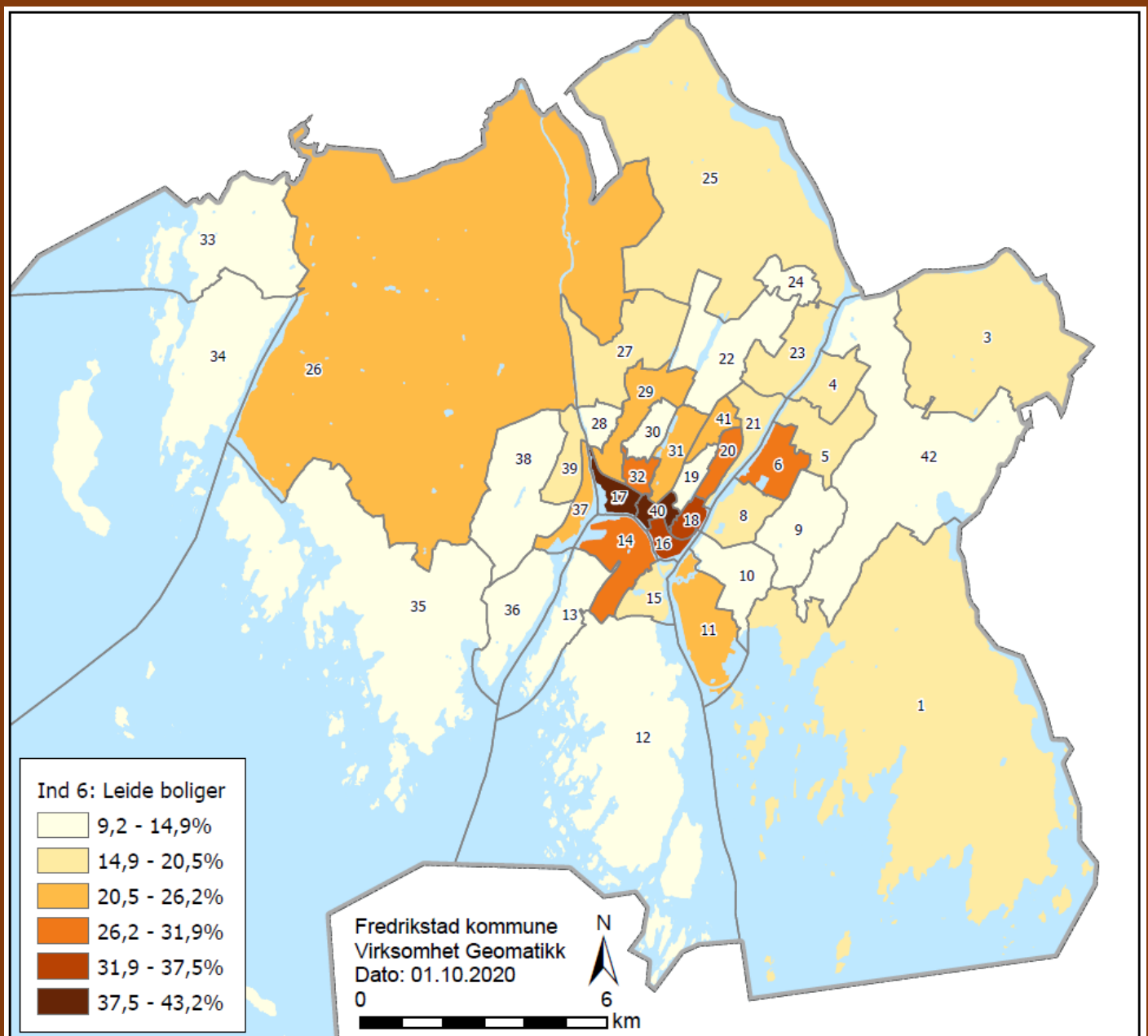
Andelen leide boliger har gått opp siden forrige måling fra 19,9 til 20,6 prosent. Selv om andelen har økt ligger vi fortsatt under landsgjennomsnittet på 23,2.

Sentrumsområdet har den største andelen, som ved tidligere målinger.

Det er store forskjeller innad i kommunen med Begby som har den laveste andelen på 9,2 prosent, til Holmen/ Seut med 43,2 prosent leide boliger.

Del 3: Område

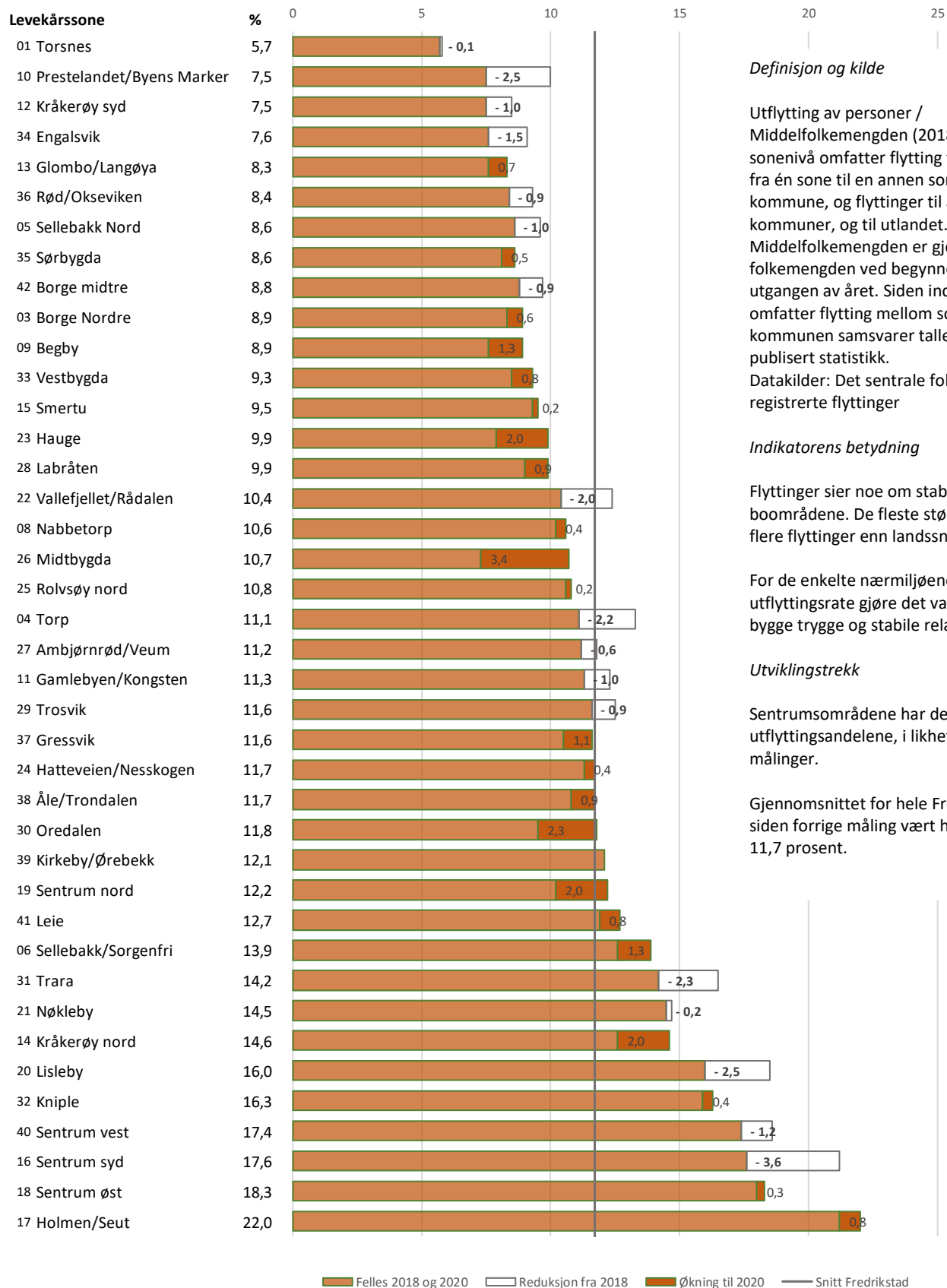
Andel som leier egen bolig

Utflyttinger

Personer

Snitt Fredrikstad 11,7

Definisjon og kilde

Utflytting av personer / Middelfolkemengden (2018) Flyttinger på sonenivå omfatter flytting for en person, fra én sone til en annen sone i samme kommune, og flyttinger til andre kommuner, og til utlandet. Middelfolkemengden er gjennomsnitt av folkemengden ved begynnelsen og utgangen av året. Siden indikatoren også omfatter flytting mellom soner i kommunen samsvarer tallene ikke med publisert statistikk. Datakilder: Det sentrale folkeregisteret – registrerte flyttinger

Indikatorens betydning

Flyttinger sier noe om stabiliteten i boområdene. De fleste større byer har flere flyttinger enn landssnittet.

For de enkelte nærmiljøene kan en høy utflyttingsrate gjøre det vanskeligere å bygge trygge og stabile relasjoner.

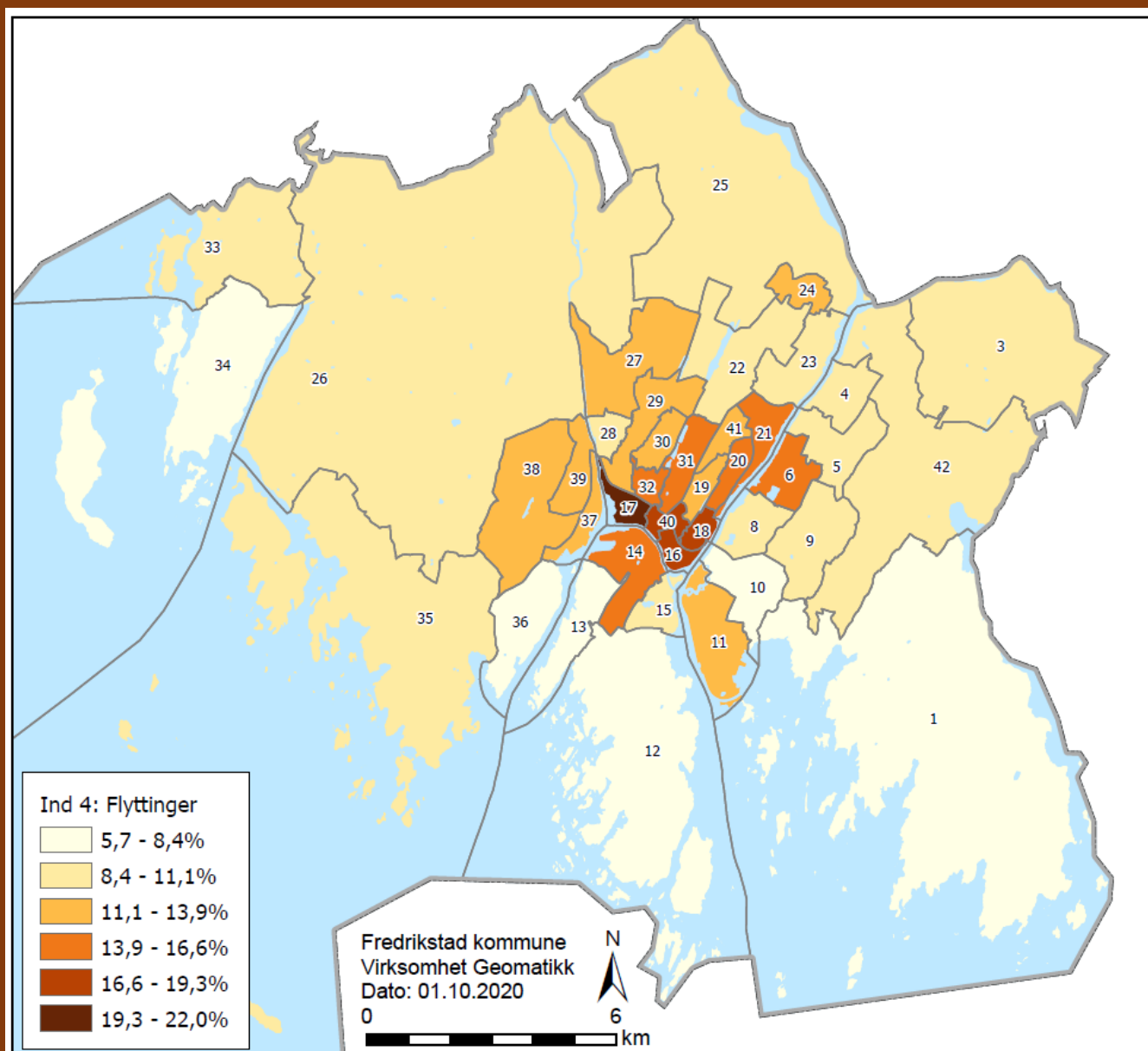
Utviklingstrekk

Sentrumsområdene har de største utflyttingsandelene, i likhet med tidligere målinger.

Gjennomsnittet for hele Fredrikstad har siden forrige måling vært helt stabilt på 11,7 prosent.

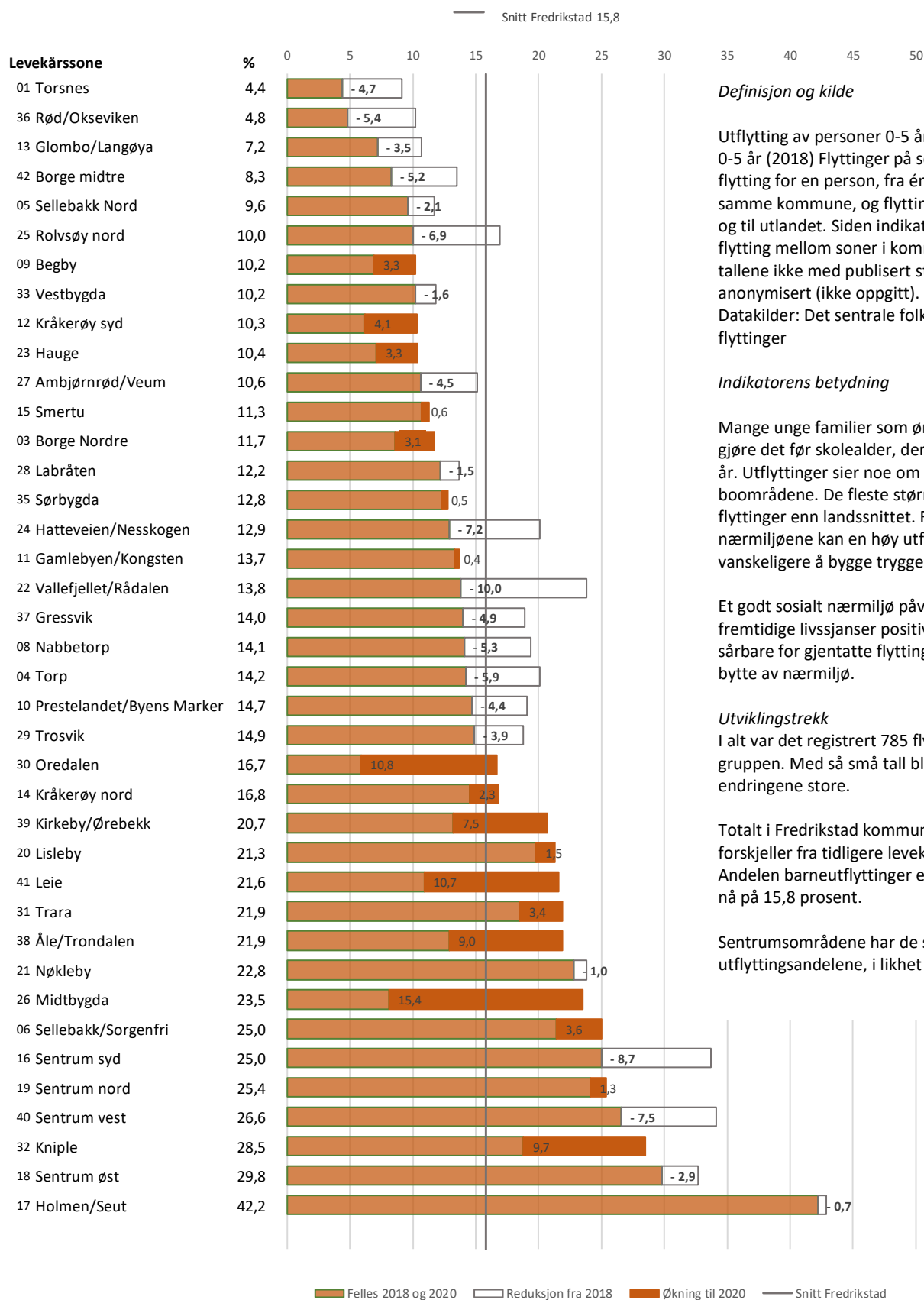
Del 3: Område

Utflyttinger

Barneutflyttinger

0-5 år

Definisjon og kilde

Utflytting av personer 0-5 år / Middelfolkemengden 0-5 år (2018) Flyttinger på sonenivå omfatter flytting for en person, fra én sone til en annen sone i samme kommune, og flyttinger til andre kommuner, og til utlandet. Siden indikatoren også omfatter flytting mellom soner i kommunen samsvarer tallene ikke med publisert statistikk. Små tall er anonymisert (ikke oppgitt).

Datakilder: Det sentrale folkeregisteret – registrerte flyttinger

Indikatorens betydning

Mange unge familier som ønsker å flytte ønsker å gjøre det før skolealder, derfor er aldergruppen 0-5 år. Utflyttinger sier noe om stabiliteten i boområdene. De fleste større byer har flere flyttinger enn landsnittet. For de enkelte nærmiljøene kan en høy utflyttingsrate gjøre det vanskeligere å bygge trygge og stabile relasjoner.

Et godt sosialt nærmiljø påvirker oppvekstforhold og fremtidige livssjanser positivt. Barn er spesielt sårbare for gjentatte flyttinger når dette fører til bytte av nærmiljø.

Utviklingstrekk

I alt var det registrert 785 flyttinger for denne gruppen. Med så små tall blir de prosentvise endringene store.

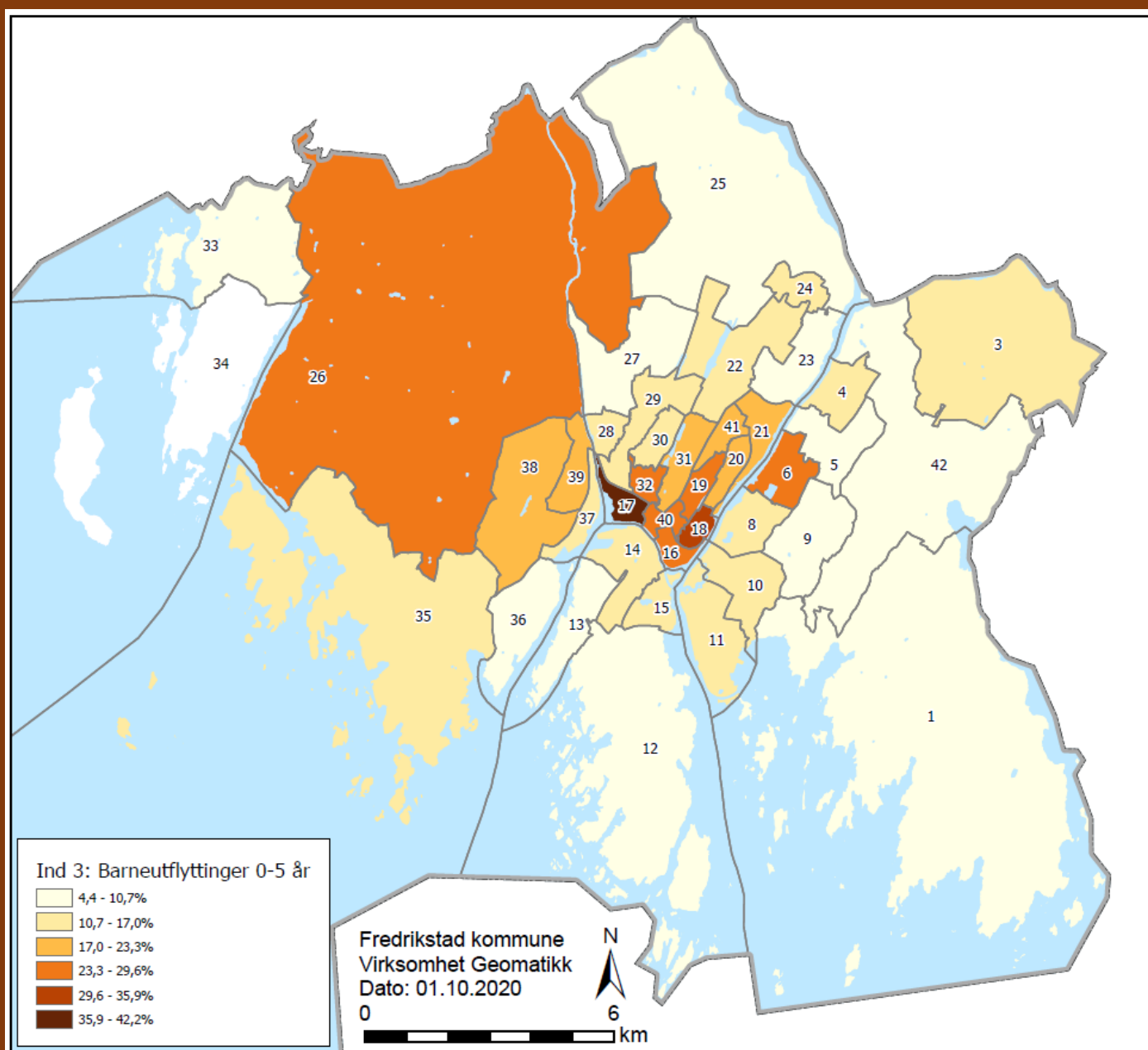
Totalt i Fredrikstad kommune er det ikke store forskjeller fra tidligere leveårskartlegginger. Andelen barneutflyttinger er noe redusert og ligger nå på 15,8 prosent.

Sentrumsområdene har de største utflyttingsandelene, i likhet med tidligere målinger.

Del 3: Område

Barneutflyttinger 0 – 5 år

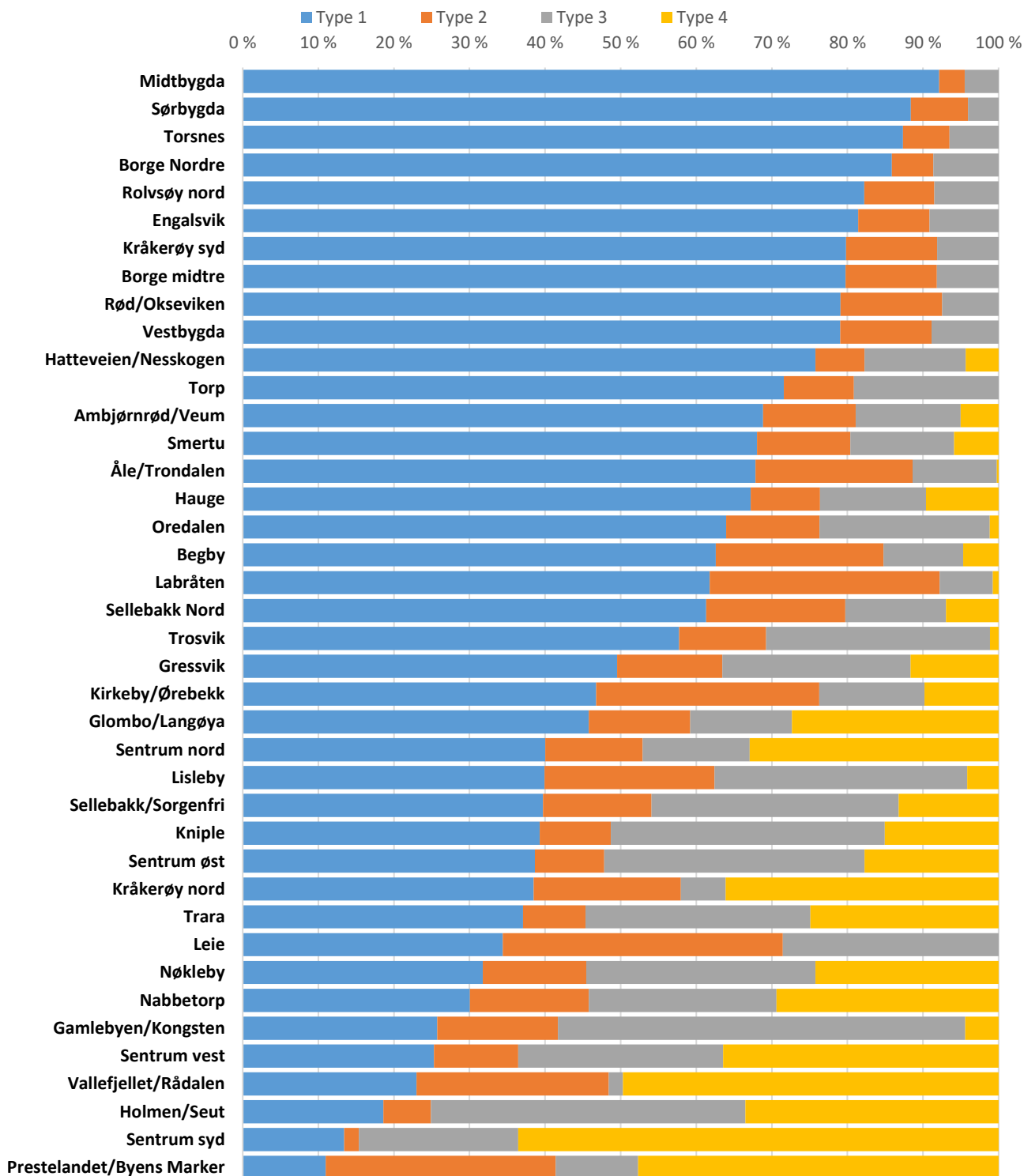

Boligtyper

Matrikkelen er kartverkets offisielle register over all fast eiendom i Norge. Herfra har vi følgende boligtyper: (tall i parentes er andelen for hele kommunen)

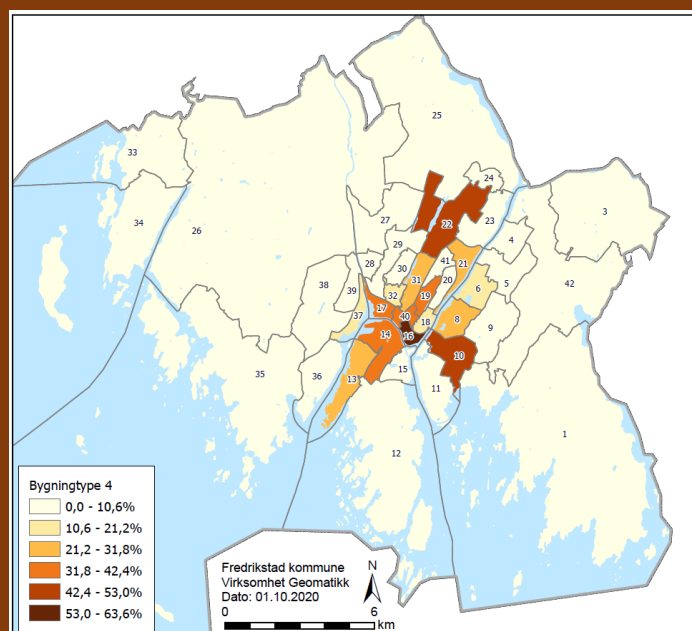
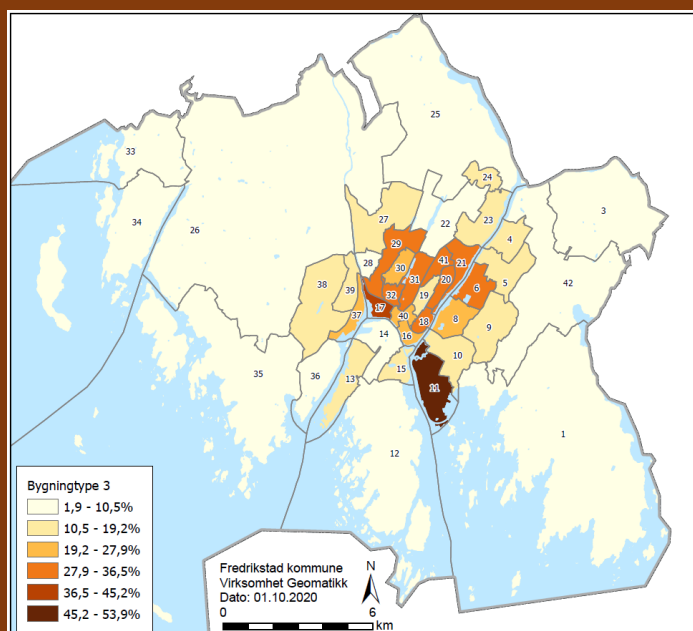
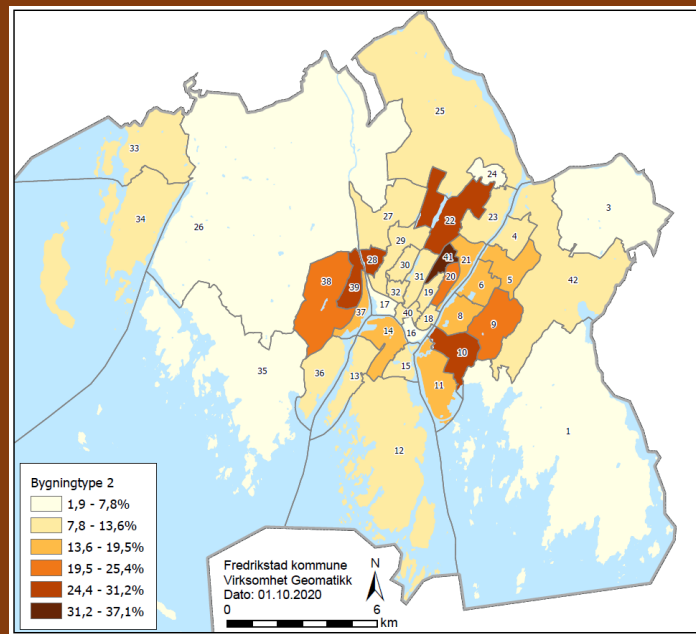
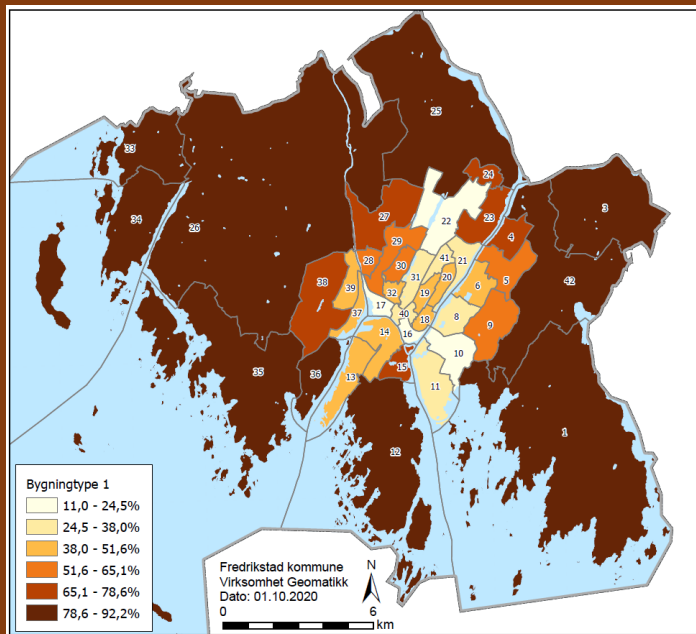
1. Frittliggende enebolig, våningshus (52,0%)
2. Hus i kjede, rekkehus, terrassehus, vertikaldelte tomannsboliger (14,3%)
3. Horisontaldelt tomannsbolig, eller annet boligbygg med mindre enn 3 etasjer (18,2%)
4. Blokk (15,6%)

Uttak per 12.05.2020. Kilde: Fredrikstad kommune, virksomhet Geomatikk.

Del 3: Område

Boligtyper

Del 4. Utviklingen – samlet

De 19 utvalgte indikatorene gir samlet sett et bilde av levekårene i Fredrikstad. For å se nærmere på hvordan forholdet er mellom sonene er det laget en samleindeks og en rangering. Samleindeksen inneholder totalt 12 indikatorer. Indikatorene om boligtyper er ikke med i samleindeksen, men er med i rapporten da de uttrykker viktige sider ved de ulike levekårssonene. De tolv indikatorene i samleindeksen er:

1. Barneandel
2. Innvandrere
3. Flyttinger
4. Lav utdanning (30-39 år)
5. Høy utdanning (30-39 år)
6. Nettoinntekt (medianinntekt etter skatt, per forbruksenhet)
7. Personer i lavinntektshusholdninger
8. Registrert arbeidsledighet
9. Sosialhjelpsmottakere
10. Arbeidsavklaringspenger
11. Unge uførepensjonister
12. Andel aleneboende

Samleindeksen er regnet ut ved at sonene er rangert fra 1 til 40 på hver av de 12 indikatorene. Verdi 40 betyr at sonen kommer minst gunstig ut på den aktuelle indikatoren, mens verdien 1 viser at sonen kommer mest gunstig ut. For indikatorene barneandel, høy utdanning og nettoinntekt regnes høy som gunstig. Samleindeksen viser den gjennomsnittlige rangeringen for hver sone. Den er slik at jo høyere verdi, jo mindre gunstige levekår sammenlignet med de andre sonene. Det gir følgende rangering av levekårssonene:

Tabell 2: Samleindeks

Sone	Indeks	Sone	Indeks
12 - Kråkerøy syd	5,42	26 - Midtbygda	20,42
09 - Begby	7,50	03 - Borge Nordre	20,50
13 - Glombo/Langøya	7,67	29 - Trosvik	22,50
36 - Rød/Okseviken	8,33	10 - Prestelandet/Byens Marker	22,92
33 - Vestbygda	8,92	39 - Kirkeby/Ørebekk	24,17
01 - Torsnes	9,67	04 - Torp	26,17
30 - Oredalen	9,75	23 - Hauge	26,42
34 - Engalsvik	9,92	41 - Leie	27,50
27 - Ambjørnrød/Veum	10,58	22 - Vallefjellet/Rådalen	27,58
35 - Sørbygda	11,25	31 - Trara	28,00
15 - Smertu	12,92	32 - Kniple	28,00
42 - Borge midtre	12,92	08 - Nabbetorp	28,33
28 - Labråten	13,25	16 - Sentrum syd	29,33
19 - Sentrum nord	14,08	37 - Gressvik	29,50
14 - Kråkerøy nord	15,42	20 - Lisleby	32,17
11 - Gamlebyen/Kongsten	15,92	06 - Sellebakk/Sorgenfri	33,33
24 - Hatteveien/Nesskogen	19,50	40 - Sentrum vest	34,00
25 - Rolvsøy nord	19,58	21 - Nøkleby	34,50
38 - Åle/Trondalen	20,33	18 - Sentrum øst	34,92
05 - Sellebakk Nord	20,42	17 - Holmen/Seut	36,42

Avslutning

Levekårskartleggingen viser hvordan et utvalg av statistiske variabler fordeler seg innad i kommunen. Dette er et verktøy for å videreutvikle Fredrikstad samfunnet i ønsket retning. Kartleggingen er et viktig kunnskapsgrunnlag for seksjonenes og virksomhetenes arbeid med tiltak.

Fredrikstad kommune har mange gode boområder, med mange kvaliteter. Fredrikstad er et godt sted å leve. Levekårskartleggingen har avdekket en ulik fordeling av levekårsutfordringer innad i kommunen. Et hovedtrekk er at sentrumsnære soner langs elveløpene kommer dårlige ut enn omlandet.

Det er viktig å poengtere at levekårskartleggingen ser på resultater på statistiske variabler med hovedhensikt å kunne målrette tiltak for å bedre levekårene og nå ønsket samfunnsutvikling. Rangeringen sonene imellom er gjort med det formålet.

Hvorvidt de som faktisk bor i de ulike sonene opplever de som gode eller dårlige boområder avhenger av individuelle preferanser, og for å kartlegge det må denne rapporten suppleres med kvalitative data. Områder med det vi karakteriserer som større utfordringer vil også gjerne være preget av et større mangfold enn for eksempel omlandssoner der utfordringene samlet sett vurderes som noe mindre.

Fredrikstad kommune skal nå jobbe mot det visjonære målet om å bli en liten verdensby – en liten verdensby hvor det skal være godt å leve for alle.

Det er flere årsaker til at Fredrikstad har levekårsutfordringer. Mye henger sammen med nedarvede sosiale strukturer, samt næringsstruktur i kommunen og i hele Østfold. Fredrikstad er ikke alene om å stå overfor disse utfordringene – dette er også noe som gjelder for store deler av Østfold. Rapporten peker på sammenhengen mellom levekår og utdanningsnivå. Utdanning og å bedre utdanningsnivået er ikke bare et mål i seg selv, men også et middel i arbeidet med å bedre levekårene i Fredrikstad.

En del av levekårsutfordringene rapporten peker på er utfordringer flere større byer har til felles. En viktig anerkjennelse for Fredrikstadsamfunnets utvikling er nettopp dette: byutvikling må også rommet et levekårsperspektiv. Vi må spørre hvordan vi kan kombinere en fortsatt sterkt befolkningsvekst med en positiv utvikling når det gjelder levekår. Dette vil fordre en evne og en vilje til nytenkning og til å se ting i sammenheng.

Sammen kan vi gjøre Fredrikstad til et godt sted å leve for alle.

FREDRIKSTAD KOMMUNE

Utgiver: Fredrikstad kommune
Utgitt: 2020